

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21

Megjelenik
minden hó
1-én és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
501-90.

Postatakarékpénztári
csekk száma:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A mosoly.

Vannak emberek, akik nem tudják megérteni, hogy meglelt, komoly férfiak április elsején felmutatnak az égre s azt mondják: — Nini, gólya! — s miközben az áldozat a szemét kinézi a nemlétező madár után, az ugrató gyermekmódra elkacag ezen, vagy más efféle tréfán. Mert a nevetésében benne maradt valami a gyermekből. Vannak, akik nem tudják ezt megérteni s arra is hajlandók, hogy az ilyen mókázó ápriliscsinálás miatt a komoly emberi értékekből néhány százalékot levonjanak.

Pedig nincs igazuk, mert a jókedv nem bűn, de még csak nem is hiba. Sőt, határozottan értékőbblete az egyéniségnek. Ki ne emlékeznék véres csatánokra, amikor egy-egy jobbkedélyű, mókacsináló bajtárs tartotta a lelket a csüggedőkben? És ki ne tapasztalná a mostani nehéz mindennapokban is, hogy jóleső villanyáram fut végig rajta, ha komoly, gondokkal és kötelességekkel túlszűfolt napirendjében egy-egy percet, félórácskát tréfáskedvű emberek mosolygós társaságában tölthet? Ezek a mosolygós percek és félórácskák harmatcseppként üdítik a lelket és megóvják a besavanyodástól.

Mert a jókedv egyértelmű a reménnyel. Aki a legnehezebb viszonyok között is tud mosolyogni és mosolyt fakasztani, tovább és jobban bírja a harcot, mert több benne a hit, több az erő és rugalmasság az élet bajaival és feladataival szemben. Semmivel sem kevesebb értékű, jottányit sem komolytalanabb tehát az ilyen ember a mindig-mogorvánál.

És nincs erre a mogorvaságra nálunk, csendőröknél sem szükség. Szolgálatunk teljes komolyságot és kemény férfiasságot követel tőlünk, de azért a mi életünkben is megvannak azok a percek és félórák, amikor a tréfa és nevetés nem bűn, nem is hiba, hanem sokszor aranynál többet érő ajándék önmagunknak és környezetünknek. Mert vagy sajnálni kell azokat az embereket, akik a jókedvet nem ismerik, vagy félni kell tőlük; akiknek megütötte a lelkét valami, vagy pedig üresen maradt a lelkükben egy kis fiókocská, amikor megszülettek. Az még nem volna baj, ha ők maguk elfelejtettek ugyan nevetni, ellenben a mások jókedvét megértik, de ha még ez a kapcsolatuk sincs meg az egészséges lelkű emberekkel, akkor sok mindent megfagyasztanak a környezetükben, amit pedig kár az életerőből lefaragni. Élet-

öröm nélkül nincs egészértékű küzdőember, az életörömnek pedig a tréfa, jókedv a lelke — fűszere.

És hiába is akarjuk elnyomni a jókedvet. Nem vész ki a rászülette emberből, hanem csak behúzódik a mélybe. Eltakarja magát, de van s mert van, valami formában meg is nyilatkozik. Ha nyíltan, szabadon nem szabad neki, megtalálja a rejtett utakat s miközben meg vagyunk róla győződve, hogy köröttünk minden halálosan komoly, korcsmaszobákban tombolja ki magát a laktanyában halálraítélt jókedély. Ha megmaradhatott és kivirágozhatott volna a laktanyafalakon belül, nem lett volna belőle semmi baj, sőt inkább öröm mindenki számára, de mert sunyi utakra kényszerült, bajt csinál.

Alapjában véve tehát nem is olyan jelentéktelen a kérdés, mint ahogyan látszik. Mindenki észrevehette mostani utasításunkban azt a törekvést, hogy a laktanya igazi, barátságos otthona legyen a csendőrnek. Szabad egy kis díszítés, kényelem, egy kis ebédutáni pihenés. Erdeme az őrnek, ha a kertben virágok nyílnak s még a tekepálya is csak hadd zörögjön hátul az udvaron, hát éppen csak a tréfa, a derű ne lenne közénk való? Csak volt valaha talán olyan felfogás, hogy a csendőr hatalmas villabajúsz, lapáttenyér és komor ábrázat nélkül nem képzelhető el; ma már nem kívánja ezt senki, mert nem ebben rejlik a csendőr tekintélye. A laktanyáinkban nem rideg, komor kaszárnyát, hanem barátságos emberi otthont keresünk, amit a katonai rend még szebbé, de ne lakhatatlanná tegyen. Éppen így a csendőrben sem az embervadító komorságot, hanem az életerőtől, életörömtől duzzadó embert keressük, aki katona-mivolta mellett nem nélkülözheti az egészséges ember egyetlen vonását, tehát a jókedvet sem. Ha külsőségekben otthonunk a laktanya, legyen otthon a lélek számára is, onnan pedig a jókedélyt káros erőszak nélkül nem lehet kirekeszteni.

Ne üssük hát agyon egymásban szolgálati eszközökkel a tréfát és jókedvet. Tanuljunk meg különválasztani az igazi komolyságot a beteglelkű savanyúságtól, meg az ünneprontó kedélytelenségtől. Nehéz napok járnak fölöttünk, amúgy is sok a kishitű, csüggedő társunk, ne húzzuk hát másokra a gyászfátyolt azzal, hogy komolyság ürügye alatt kipusztítjuk a mosolyt. Különösen a fiatalabbakból nem lehet ezt amúgy sem kiüldözni. Legfeljebb azt érzük el, hogy farizeusok komolykodnak körülöttünk, ettől a fajtától pedig mentsen meg bennünket az Isten. Köszöntünk tehát minden tréfát-mókát és derűt, ami mosolyt csal a csendőr arcára április elsején és az év többi napjában-percében is.

Mit olvasson a csendőr?

Írta: vitéz KARSAY JENŐ százados.

A Csendőrségi Lapok 1935. évi 3. számában pályázat jelent meg: „Ki olvas legtöbbet”? A pályázatokról a nevek kihagyásával készült szerkesztői jegyzetek alkalmi nézegetése során sajnálattal állapítottam meg, hogy nagyon kevés azoknak a csendőröknek a száma, akik helyesen választják meg az olvasmányukat. Még kevesebb azoké, akik jó, hasznos tudnivalókat tartalmazó könyveket vásárolnak, pedig egyesek egészen komoly összeget adtak ki könyveszerzésre.

Ez ösztönöz arra, hogy útmutatást próbáljak adni az olvasmányok, könyvek helyes megválasztására. Érdemes a kérdéssel bővebben foglalkozni, mert az nem vitás, hogy helyesen megválasztott könyvek olvasása a nagyon is szükséges önképzést helyes mederbe viszi, a tudást gyarapítja, az ítélőképességet növeli, míg a helytelen olvasmányok legtöbb esetben szellemi zagyvaságot eredményeznek, de nem ritkán bűnözésnek is eredői.

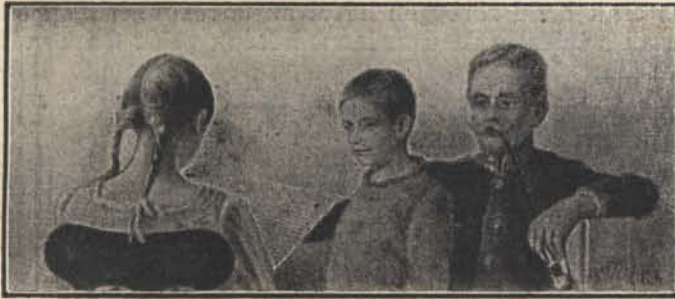
Legjobb példa erre a kommunisták olvasmányokkal való fertőző módszere, akik az ifjú munkások szellemi kifejlődését az általuk összeállított füzetekkel és más, célzatosan kiválasztott művekkel terelik abba az irányba, amely nekik megfelelő. Nagyon is jól ismerjük aztán a nyomozásokból, hogy éppen ezeknek az olvasmányoknak a zsenge fiatal korban milyen nagy a romboló hatása.

Igy fertőződik meg, ha nem is a kommunizmus irányában, hanem a szellemi fejlődés, erkölcsi felfogás más területén az, aki olvasnivalóit, könyveit nem helyesen választja meg.

Eppen ezért kell különös gonddal segítségére lenni az olvasni vágyó csendőrnek is. Miért pazarolja el amúgy is kevés szabad idejét haszontalan olvasmányokra?! Bizonyos keretek közé szükséges szorítani a csendőr olvasását, ami így méltóan illeszkedik be a szolgálati és magánéletét rendező, évek hosszú során át kikristályosodott szabályokba.

Szükség van erre azért is, mert éppen a beérkezett pályázatok némelyikéből határozottan megállapítható, hogy egyesek nem helyes úton járnak. Volt olyan pályázó, ki a Courts Mahler, Croker vénkisasszonyoknak való írásai s a húszfilléres ponyvafüzetek mellett. Madách: „Az ember tragédiája”, dr. Bauer: a „Nő” című hatalmas művét és dr. Prohászka Ottokár összes munkáit megvette és mint írja: olvasta. Emellett még számtalan, de előttem ismeretlen, jórészt külföldi írók szerelmi történeteket regénybe öltöztető munkáit bujta és Jókai munkái közül csak a Pegazus perzsa királyfi története él az emlékezetében, aki inkább elbűjdosott, mintsem azt a leányt vegye feleségül, akit nem szeret.

Az előbb leírtakból világos, hogy az a csendőr, aki így választja meg az olvasmányait, nem cselekszik helyesen. Jobb lett volna, ha a fenti módon összeválogatottak olvasására nem pazarolta volna a drága és alaposan megszolgált szabadidejét. Elképzelhetetlen ugyanis, hogy Courts Máhler és Croker munkák után a Madách művének magas szellemi színvonalát, nehéz nyelvezetét, a „Nő” című műnek tudományos fejtegetéseit és Prohászka műveinek vallási és társadalomtudományi magasszárnyalású fejtegetéseit az említett altisztünk úgy olvasta volna, hogy abból magának szellemi tőkét is gyűjtött volna. Olvasott, de nem tudja mit és miért? Szellemi zürzavar keletkezik az agyában, mert sem felfogni,

Trianoni tavasz.

*Ez nem az a tavasz, amire mi vágytunk!
Talmi a melege... csalóka a fénye!
Napsugara fáradt, imbolygó járása,
Mintha horpadt sírok felett lépdegélne!...*

*Az esték is olyan könnyes-borongósak.
Lármás vadlúd csapat alig-alig száll át
A levegőben — s hajnalszürkületkor
Ritkán hallani a darvak krugatását!...*

*Almodozó puszták meghitt ismerősi,
A fecskék, gólyák is félve, tétovázva
Rajkák fészkeiket — s a pusztulás láttán
Visszakiváncokznak idegen hazába!*

*Erdők, mezők színe se olyan, mint máskor,
Mintha minden rügybe, virágba, levélbe
Hervadás, enyészett csirája rejtőznék,
S a patak is nagy-nagy bánatról beszélne! !*

*Ez nem az a tavasz, amire mi vártunk:
Fagyos a fuvalma... gyöngé a hatalma,
Egyetlen álmunkat sem váltott valóra,
Egyetlen zászlónkat sem vitt diadalra!*

*Messzesíró vággyal, megtépázott szárnyal
Rabság jármát nyögve vergődünk a porba!
Ez nem az a tavasz!... Olyan a természet
— Vagy csak nekünk olyan!?! — mintha haldokolna!...*

VALYI NAGY GÉZA
százados.

Hadifogolycirkusz.

Írta: CSURKA PÉTER.

Azt nem mondom el, hogyan keletkezett, csak arról szólok, hogyan múlt ki a hadifogolycirkusz 1918-nak a nyarán, pár óra alatt egy fűszagú délután, Nisnij-Novgorodban.

Ott állt a cirkusz a városok kívüli nagy mezőségen és mi hadifoglyok, akik a cirkusz köré csoportosultunk, csak „hivatásunknak” éltünk, be sem mentünk a városba, ahol nap mint nap csetepaték voltak, forradalmi hangulat szántotta végig Oroszországot. Már a többi foglyok is széjjelszéledtek a táborból, tátongtak a nagy barakok az ürességtől. Mi cirkuszosok már civilben jártunk, hiszen a cirkusz nagyon jól ment, tellett mindenre. Szerény magamnak — aki abban az időben „műlovarja” és igazgatója voltam a cirkusznak — kockás skót szövetből volt a nadrágom, melyet káplár Goldberger készített, felül csodás frakk simult rám, szintén Goldber-

még kevésbé megemészteni nem képes az olvasottakat, nem szerzett új ismereteket s nem haladt előre a tudásban; látókerét nem bővítette és mert a felsorolt műveket jórészt meg is vásárolta, pénzét nem hasznosította.

Az ismertetett módon való olvasásra nincs szüksége a csendőrnek! Akkor már jobb, ha egyáltalában olvasmányok nélkül marad és megelegszik a szolgálatát és magánéletét tárgyaló szabályok pontos ismeretével, meg egy jó napilappal. Ami még azon felül kell, a Csendőrségi Lapokban megtalálja. Így legalább megmarad a kellő keretek között, míg a szellemi zagyvaság helytelen útra tereli és beteljesedik rajta az igazság, hogy a „a betű öl.”

Mit olvasson tehát a szellemileg mozgékonyabb csendőr? Nem nehéz erre a felelet: Elsősorban jó magyar írók jó magyar műveit és csak ezek után jó külföldi írók hasznos munkáit. Legyen a csendőr itt is példaadó, ismerje meg elsősorban hazánk történetét, nagyjait, a magyar életet, tanulja meg fáját, nemzetét s hazáját szeretni és erre tanítsa azokat is, akiknek az élet- és vagonbiztonsága fölött örökdió.

Mennyivel helyesebben cselekedett volna az előbbiekben említett csendőr is, ha az ott felsorolt művek helyett elolvasta volna Jókai Mór „Új földes úr” című és sok más gyönyörű, világhíres regényét, avagy Petőfi Sándor vagy Arany János, Vörösmarty Mihály, Kölcsey Ferenc költeményeiből olvasott volna; ismerné Gárdonyi Géza „Egri csillagok”, Benedek Elek „Nagymagyarok élete”, Gaál Mózes „Nagy Lajos király története”, Varga Ottó „Az aradi vértanúk albuma”, Báró Kemény Zsigmond a „Zord idők”, Rákosi Viktor „Elnémult harangok” című művét és sok-sok egyéb pompás magyar könyvet,

ger kezéből és ha ezekhez a ruhadarabokhoz hozzáveszem még a vakító fényű lakkcsizmát, a piros rubinköves mellényt és a magas sárga cilindert, hát akkor még most is megállapítom, hogy külsőségekben felülmúltam a világ összes cirkuszigazgatóit.

Ráadásul éjjel-nappal ebben a nem túlságosan szerény öltözékben jártam a városban. Ennek pedig az volt az oka, hogy annyira mégsem ment jól a cirkusz, hogy több ruhára is tellett volna.

Egy este, előadás előtt, magas, kaftános kínai állított be a cirkuszba, kereste az igazgatóságot. Vályog, a cigány-baka, aki sarkig érő cifraszínű nagy oroszbundában állt a bejárat előtt mint portás, hogy a nagy melegekben majd elolvadt (a bunda alatt nem volt rajta semmi a világon, mert csukaszürkéjét eladta volt harminc rubelért), bevezette hozzám a kínait.

— Csing-Csuhi-Jaffett-Kong vagyok! — mutatkozott be oroszul. — Állatszédítő!... Én most érkeztem a városba hat darab szelidített szenezáli oroszlánommal, két leopárdommal, három királytigrissel és egy óriáskígyóval...

Elnevettem magamat.

— És miben lehetek szolgálatára?

— Fel szeretnék lépni a vadjaimmal!... Szerény bérért természetesen.

Azonnal összehívtam a cirkuszi főembereket, hogy na, mit szólnak Csuhi-Csing-Jaffett úr ajánlatához? Mindannyian lelkesedtek érte.

— Igenis, újat kell adni!... A műsornak változatosnak kell lenni!... Éljen Csuhi-Jaffett-Csing, a világ-hírű kínai állatszédítő!

köztük a ma élő íróink nemzetnevelő, erkölcsöt építő műveit.

Nem kell nekünk a külföldi írókhoz folyamodni, van elég mű magyar agyból, magyar kezekből. Ezek olvasására van szükség először, nem taláalomra kézbevitett tudományos fejtegetések böngészésére. Csak sok jó magyar könyv elolvasása után térjen át külföldi írók hasznos s főként magyar fordításban megjelent szakműveinek az olvasására. Az ilyen olvasás hozza meg gyümölcsét; gyarapítja az ismereteket, előbbre viszi az általános tudást s megadja a csendőrnek az alapot arra, hogy teljes felkészültséggel állhassa meg a helyét a mai kor agyafűrt bűnözőivel szemben is.

De hát hogyan segítsünk a bajon? A szellemi táplálékra vágyó csendőr nem oka annak, hogy helytelenül választotta meg az olvasmányait. Bővíteni akarta az ismereteit és helytelenül indult meg. Azt azonban éreznie kellett, hogy hiába olvas, ismeretei nem gyarapodnak. Ha már maga nem találta meg a hibát, útmutatásért előjáróihoz kellett volna fordulnia, akiktől megkapta volna a helyes irányt, de a Csendőrségi Lapok szerkesztősege is szívesen útbaigazítja azokat, akik olvasni akarnak, de nem tudják, merre induljanak el. Megmondja azonkívül minden községben akármelyik képzett vezetőember is, milyen könyvet keressen a csendőr, sőt egész biztosan ad is neki mindjárt a tanács mellé olvasnivalót.

Célszerű volna talán, ha az előjárók alkalomadtán meggyőződést szereznének arról, milyen könyvet olvasnak a csendőrök, melyik olvasókör, kaszinó vagy más egyesület könyvtárából, milyen irányú, tárgyú, kitől származó műveket? Talán az is segítene a bajon, ha jegyzéket kapnának az örsök a csendőr olvasnivalóiról.

Nem tehettem mást, minthogy én is éljenezni kezdek Csuhi-Csinget és paroláztam vele. Megegyeztünk pár perc alatt.

— Ezidőben hol vannak nemes állatai? — kérdeztem aztán.

— Az indóháznál vagoniroztam ki őket!

— Hát akkor szállítsa ide és holnap este már felléphet!

— Nem, uraim!... Nem hozom ide őket!... Nekem ugyanis van egy nagyon bevált reklámom!... Minden este végigvonulok állataimmal a cirkuszig és a cirkusztól ki az állomáshoz!...

Helyeseltünk és rögtön elhatároztuk, hogy holnap délután mi is kimegyünk az állomáshoz és díszbevonulást rendezünk Jaffett úrnak az állatseregletével végig a városban. Én jövök a menet elején Jaffettel karonfogva, a sárga cylinderben és tartozékaiban, utánam jönnek a többi hadifogoly-artisták, szintén megfelelő cirkuszi öltözetben. Azután következik Talyigás őrmester bohóchada, a menetet bezárják az oroszlánok, tigrisek, leopárdok és kígyók. Beszélőttem Vályogot is, aki mindig azal kínózott, hogy adjak neki más foglalkozást a cirkuszban, mert már megbolondul a nagy melegtől. Mondám neki:

— Na, Vályog, hát itt az alkalom, felmentelek az ajtónállástól, te fogod reggelenként az oroszlánokat és tigriseket szép simára kefélni!... Holnap délután pedig te is kijössz velünk az állomáshoz, derekad köré csavarod az óriáskígyót és jössz vele utánunk!

— Micsoda kígyót? — sápadt el Vályog. — Á, nem!... Én már megszoktam a portásságot! Inkább maradok a bundában...

Vagy az örskönyvtárak gyökeres átrendezésével lehetne ezt az ügyet a helyes mederbe terelni. A mai formájukban ugyanis az örskönyvtárak nem alkalmasak arra, hogy a szolgálatban elfáradt csendőrnek szellemi táplálékot, új ismereteket nyújtsanak. Egy és ugyanazon fajta művekből áll minden örsnek a könyvtára s ha a csendőr a VII. kerülettől a III. kerülethez kerül, ott is ugyanazokat az olvasnivalókat találja. Emellett ezek nagyobb része elavult, régi mű, amelyek a mai kor követelményeinek nem felelnek meg. Miért ne lehetne minél több szerzőtől származó művet beszerezni az örsök könyvtárai számára és olvasás után átcserelni azokat? Legjobb volna meghonosítani a vándor örskönyvtárakat. Ez a célt legjobban előmozdítaná, mert az örsök különféle könyveiket egymás között bizonyos meghatározott idő alatt átcserelelhetnék. Így elérhető volna, hogy minden csendőr, aki olvasással is szélesíteni akarja a tudását, mindig hasznos s állandóan új és új szellemi táplálékra talál már az örsön.

*

Még csak arra akarok rámutatni, hogy a csendőr akkor cselekszik helyesen könyveinek a megvásárlásánál, ha az előzőleg már nagy általánosságban ismertetett írók művei mellett a közbiztonsági szolgálattal foglalkozó úgynevezett szakirodalmi-könyveket vásárolja, de mellőzi a szerelmi históriákat és főleg a ponyvairodalom húszfilléres kiadványait. Ha pénzt áldoz irodalmi termékekért, szellemi tőkét vásároljon, úgy válassza meg tehát a könyveit, hogy állandó értéket jelentsenek számára, meríthessen, tanulhasson belőlük.

Öt oroszán volt egy nagy ketrecben, a hatodik, a legnagyobb, külön ketrecben ordított. Midőn megkérdeztük Jaffettet, hogy miért különítette el a nagy oroszán a többitől, azt felelte, mert beteg a Jáva. A Jáva nem léphet fel ma este, mert hüllése van. A leopárdok, tigrisek szintén külön ketrecben lustálkodtak.

Megindultunk a főútvonalon a város felé. Mennél jobban közeleedtünk a város felé, az állatok annál jobban ordítottak. Körülöttünk a sokaság nőttön nőtt, az utcák mentén szélteben-hosszában sereglettek utánunk az emberek. Én elől mentem a kinaival, mint ahogy kiterveltem, utánunk Schmiedt, a német létraművész a tornászokkal, a bűvészek, trapézművészek, bohócok. Az oroszánok ordításába belekukorékolt, belebögött, beleugatott Hadzsa Zdenko, szlovén származású tiroli vadász szakaszvezető, aki állathangutánzásával aratta sorozatos sikereit a hadifogoly-cirkuszban. A zenekar amely főképpen osztrák fiúkból állott, ezúttal cintányérral, dobbal vonult ki és szakadatlanul játszott. Az oroszánok és tigrisek úgy ordítottak, hogy fülsiketítő volt.

— Mondja Jaffett úr! — löktem oldalba a barátomat — miért ordítanak most ilyen éktelenül ezek a vadak?

— Így vannak idomítva!... Mennél több embert látnak, annál jobban kell nekik ordítaniok!

— És mondja, nem veszedelmesek ezek a vadak?

— Hát bizony az én életem mindennap hajszálon függ!... A közönségben megfagy a vér a mutatóványaimtól!... Ma még veszedelmesebb lesz, mert beteg a Jáva!... Hattal végzem a mutatóványokat, most szokatlan lesz nekik!... Na, dehát ez a kenyerem!... A három

A rágalmazás csendőrségi vonatkozásban.

írta: Dr. CZIÁKY FERENC alezredes hadbíró.

Nincs a csendőrségnél senki, aki ilyen vagy olyan vonatkozásban ne foglalkozott volna már ezzel a bűncselekménnyel. Viszont azzal is tisztában vagyunk, hogy ez a bűncselekmény sokféle vonatkozásban szerepel a csendőr életében. Ezért nem lesz érdektelen ezzel a kérdéssel itt egész részletekbe behatóan foglalkozni.

Előljáróban szögezzük le a tényt, hogy a rágalmazás kilencféle formában és körülmények közt kapcsolódik bele a csendőr életébe.

1. Polgári egyén követett el rágalmazást polgári egyén ellen és a sértett fél panaszával a csendőrséghez fordul, tehát mind a sértő, mind a sértett polgári egyén és a csendőrséget csak nyomozó szolgálati vonatkozásban érinti az eset.

2. A polgári egyén mint sértő rágalmazza meg a csendőrt mint magánszemélyt. Itt tehát a rágalmazó polgári egyénnel, mint sértővel, a csendőr mint magánszemély áll szemben sértettként.

3. A polgári egyén a csendőrt szolgálati minőségében, szolgálati ténykedésével kapcsolatban rágalmazza meg. Ezesetben tehát a polgári egyénnel, mint sértővel szemben a csendőr mint hivatalos személy áll sértettként szemben.

4. A csendőr a sértő. A csendőr rágalmazza meg a polgári egyént. Ezesetben tehát a sértő csendőrrel a polgári egyén áll sértettként szemben.

5. A csendőr bajtársát rágalmazza meg. Itt tehát a sértő csendőr, akivel szemben egy csendőr, vagy más

tigrissel pedig egyszerre birkózom!... Majd széjjel tépnek, de az utolsó pillanatban kiugrom a porondról.

Libabőrös lett a hátam.

— Hát a leopárdokkal mit végez?

— Hajmeresztő az uram, hajmeresztő!... Hosszú zsákba bujok, mely a nyakamnál van megkötve, de a kezem is a zsákban vannak... Mondanom sem kell, alig bírok járni... Szaladnak felém, de én a nézésemmel féken tartom őket... Magas polcokról ugrálnak rám és én parírozom az ugrásukat... Ez feldühösíti őket... És ekkor megkezdődik a rettentő ugrálás. Én itt az ügyességemmel művelek cirkuszi csodát. Ugrik az egyik, ugrik a másik és én úgy kushadok, rántom a fejemet pillanatok alatt, hogy a közönségben megfagy a vér...

— Hát a kígyóval mi lesz?

Jaffett megcsóválta kegyetlen nagy fejét.

— Az is idegfeszítő mutatvány!... A kígyó bent van a ketrecben a porondon... Én bemászom hozzá, utanozom a krokodil járását és rőfögök... Közeledünk egymáshoz... A kígyó csörög, én rőfögök és kérem...

Nem fejezhette be Jaffett a mondanivalóját, mert a tömegből egy bős alak tört felénk utat. Egy fejjel magasabb volt mindenkinél. Hányta széjjel az embereket maga előtt, hozzánk ugrott és megragadta Jaffettet.

— Te piszok! — ordította.

A menet megállt, a zene egyszerre elhalt és Jaffett elsápadt. Az idegen szintén egy óriási kínai volt.

— Csaló, gazember ez, uraim!... Ne higgyenek neki!... Oroszlánbőrbe bujtattott cinkostársaival végigszedelgi a világot... Egy igazi oroszánja van, a Jáva, de az mindig beteg!... Én egy évig voltam nála oroszán, de a fizetésemmel most is tartozik!...

olyan katonai személy áll sértettként, akivel a csendőrt a bajtársi viszony köti össze.

6. A csendőr előjáróját (föllebbvalóját) rágalmazza meg. Ezesetben tehát a sértő az alárendelti (alattasi) viszonyban lévő csendőr s vele szemben áll sértettként az előjárója, illetve föllebbvalója.

7. A csendőr mint előjáró rágalmazza meg azt a csendőrt, aki neki alárendeltje. Ezesetben tehát mind a sértő, mind a sértett csendőregyén.

8. A tiszt, tisztviselő, tisztjelölt vagy tisztviselőjelölt egy másik tiszttel, illetve tisztviselővel, tisztjelölttel vagy tisztviselőjelölttel szemben követi el a rágalmazást. Vagyis ez esetben mind a sértő, mind a sértett tiszt. Éspedig bármely állománycsoportbeli, illetve fegyvernembeli tiszt, tisztviselő, tisztjelölt vagy tisztviselőjelölt lehet.

9. A fenti esetekben személy állott szemben a személlyel, míg a kilencedik eset akkor következik be, ha valaki (polgári személy vagy katona) a csendőrséget mint testületet a maga egészében, avagy annak egy részét rágalmazza meg.

Miután a kérdés mind a kilenc esetben más és más megoldási módozatokat mutat, azért e kérdést az esetek változatai nyomán óhajtjuk bemutatni. Mielőtt azonban az egyes esetek boncolgatásához látnánk, kénytelenek vagyunk felvázolni azokat az általános természetű szempontokat és megállapításokat, amelyek mind a kilenc esetre érvényesek, illetve az egész kérdés megérthetéséhez okvetlenül szükségesek.

A rágalmazás kérdésével az 1914. évi XLI. törvény-cikk foglalkozik, amelyet általában becsületvédelmi törvény (rövidítve: bv.) elnevezés alatt ismernek. E tör-

vény 1. §-a a rágalmazás fogalmát a következőkben határozza meg:

„Rágalmazás vétségét követi el, aki valakiről más előtt olyan tényt állít vagy híresztel, amely valóság esetében az illető ellen bűnvádi vagy fegyelmi eljárás megindításának oka lehet, vagy pedig őt közmegegyezésnek tenné ki.”

Ha mármost a törvény e meghatározását részleteire felbontva nézzük meg, a következőket találjuk:

A rágalmazás tettese bárki lehet, akit a személyiség megillet. Tehát minden felelősségre vonható természetes személy. Hát ki nem lehet? — hangzik a kérdés.

Nem lehet ennek tettese a jogi személy (pl. egy kaszinó, egy bank, egy tisztikar, egy alapítvány, egy társas-házszövetkezet). Nem pedig azért, mert büntetőjogilag csak a fizikailag is meghatározott személy vonható felelősségre.

Ha tehát egy jogi személy nevében történt volna meg a rágalmazás, pl. egy írásbeli nyilatkozat kiállítása vagy terjesztése által, büntetőjogilag tettesként az a természetes személy vagy személyek lesznek felelősségre vonhatók, akik a kérdéses nyilatkozatot a jogi személy képviselőiként aláírták.

A sértettnek azonban már nem kell szükségképen természetes személynek lennie, lehet jogi személy is. Így pl. a csendőrség mint testület sérelmére is elkövethető a rágalmazás. Sőt meghalt egyén (annak emléke) ellen is elkövethető, amikor is a sértett jogait az elhunyt legközelebbi vérségi hozzátartozója vagy házastársa gyakorolhatja, tehát az, aki a dolgok természetes rendje szerint az elhalt emlékének őrzésére és tiszteletbentartására elsősorban hivatott.

Csend lett, ijesztő csend. Jaffett dadogott, a szája elfehéredett. Akkor az óriási kínai odaugrott az oroszlánok ketrecéhez, vad erővel lerántotta az ajtót és egyenként hányta ki a nép közé az „oroszlánokat”.

— Gyerünk Fred, Drull, Mohamed, Tajfun és Citrom!

Nagyot nyekkentek az oroszlánok a földön. Következtek a tigrisek és leopárdok. Az emberek, akik nem értették a dolgot, jajgattak, visongtak, futásnak eredtek, a közelállók, akik mindent megértettek, hahotázni kezdtek. Egyedül a Jáva maradt a kocsin, az igazi oroszlán. A többiek feltápázkodtak, egyik-másik lehányta magáról az állatbőrt, szaladni kezdett. Kisebb-nagyobb copfos kínai volt mind.

A nép nevetése egyszer csak méregbe fordult. Követket dobáltak az oroszlánok után, felénk is dühödten néztek és sokan már öklöt ráztak, hangok hallatszottak:

— Iyenek a hadifogyók!... Csalják a pénzt az emberektől! Csalással játszanak!... Nem igaz semmi a cirkuszban!...

Másfelől ilyen szavak vágódtak felénk:

— Ki kell kergetni ezeket az élősdieket a városból!... Vége a háborúnak, menjenek a hazájukba!... Felesznek előlünk mindent, a pénzünket is elszedik!... Verjük ki őket innen!

Az izgalom egyre nőtt, körülvettek bennünket, öszszeszorultunk. Jaffettet szerettem volna jól képérvágni, mert még mindig ott állt köztünk. Neki köszönhetünk mindent.

Botok emelkedtek a levegőbe és valaki elkiáltotta magát:

— Ki innen a városból!

Szorítottak bennünket a tér közepe felé. A helyzet komolyan fenyegető volt. Akkor én nagy erővel utat törtem magamnak és nagyot kiáltottam:

— Utánam fiúk!... Meneküljünk!

Rettentő futás kezdődött.

Hej, haj! Régen volt, de ha rá gondolok, még most is ráz a nevetés. Elöl szaladtam én, a sárga magas cilindemben, pepita bricseszben, frakkban, utánam szaladt a létraművész német (würtembergi volt!) azután Várkonyi és Smidt a tornászok, trapézművészek, Hadza Zdenko, az állatutánzó rőfögött, de alig bírta szusszal. Az úgynevezett „gumi-csoport” osztrákjai embereket ugrattak át, Talyigás őrmester a főbohóc fehér, buggyos, dummeraugusztí ruhájában, kifestett, lisztes képével káprázatos jelenség! Elvágódik, felkel és úgy káromkodik, mintha esténként ez lett volna a dolga a cirkuszban.

És a tömeg fut utánunk, de nem bírja velünk az iramot. Lassan lemaradoztak és félóra múlva azon vettük észre magunkat, hogy messze kint voltunk a város szélén.

És akkor már este volt.

Egy óra múlva láttuk, hogy nagy világosság, fény vágódik fel az égnek. A Bragir-térről nagy zürzavar, láрма hallatszott.

Tudtuk, hogy a cirkusz ég. Felgyújtották a hadifogyó-cirkuszt.

Mi pedig beletemetkeztünk az éjszakába, árva egyenruhás komédiások és Viljev Okráni felé vettük utunkat, azon törve a fejünket, hogyan tudnánk ruhát cserélni?

Az egész vidámságban csak az a keserves, hogy nem mese az, hanem igaz történet.

Nem lehet azonban a rágalmazásnak sem tettese, sem sértettje az államfő. Az államfőt a rágalmazó tényállításokkal szemben szigorúbb jogszabályok (1913. évi XXXIV. tc. 2. §-a és 1920 : I. tc. 14. §-a, valamint az 1930 : III. tc. 88. §-a) védik. Viszont az államfő mint sértő — közjogi méltóságából folyólag — bíróságilag felelősségre nem vonható.

A rágalmazás elkövetési módja: tényállítás vagy tényhíresztelés. Aki olyan nyilatkozatot tett, ami nem foglal magában tényállítást, az rágalmazást nem követett el. Például A. azt állítja B.-ről egy társaságban, hogy „alattomos ember”. Ebben nincs tényállítás, azért nem képez rágalmazást, hanem csak a rágalmazásnak egy kiegészítő cselekményét: becsületsértést.

Ha azonban A. B.-ről azt beszéli el például társaságban, hogy B. őt „az 1930. évben a közös előjárójuknál alattomos módon beárulta” — ebben már tényállítás lévén — a cselekvősége rágalmazást valósít meg.

Azonban nem minden tényállítás rágalmazás is egyben. Ahhoz, hogy a tényállítás rágalmazásként legyen elbíráható, — a törvény különleges kívánalmakat állít fel. És pedig azt kívánja meg, hogy az állított (híresztelt) tény olyan legyen, amelyik valósága esetén az illető ellen bűnvádi vagy fegyelmi eljárás megindításának lehet az oka, avagy az illetőt közmegegyezésnek tenné ki. Ezt a kérdést csendőrségi vonatkozásban beállítva, magyarázatunk a következő:

Rágalmazás forog fenn, ha X. polgári egyén J. csendőrrel azt állítja, hogy előző örsállományán könnyelmű adósságokat csirált. Mert e nyilatkozatban foglalt tényállítás J.-ről olyan természetű cselekvőséget állít, ami miatt J. ellen valóság esetén fegyelmi eljárás lenne megindítható, miután a könnyelmű adósságcsinálás a Szolgálati Szabályzat I. Rész általános határozmányába ütköző fegyelmi kihágást képez.

A rágalmazás megállapításához azonban nem szükséges, hogy az állított (híresztelt) tény miatt a bűnvádi vagy fegyelmi eljárás tényleg megindított legyen. Hanem elegendő az, hogy a kérdéses tény eme eljárások valamelyikének megindítására (in abstracto) alkalmas legyen. Nézzük ezt egy példa megvilágításába belehelyezve.

X. polgári egyén azt a tényt állítja A. csendőrrel, hogy előző örsén egy gazdaember leányán erőszakot követett el. E tényállítás A.-nak olyan állítólagos cselekvőségre vonatkozik, ami valóság esetén a Btk. 232. §. 1. pontjába ütköző erőszakos nemi közösülés büntetést valósítaná meg. Miután azonban a Btk. 238. §. rendelkezése szerint ez esetben a bűnvádi eljárás csakis a sértett fél indítványára indítható meg, a sértettként figyelembe jöhető személy azonban ilyen indítványt A. csendőr ellen nem terjesztett elő, így a bűnvádi eljárás A. csendőr ellen nem indult meg és nem is fog megindulni.

A rágalmazás azonban megállapítandó lesz. Mert habár (in concreto) bűnvádi eljárás nem is indult A. ellen (in abstracto), annak helye lehetett volna.

Annak a kérdésnek elbírálása, vajjon az állított (híresztelt) tény bűnvádi vagy fegyelmi eljárás megindítására általában alkalmas volt-e, vagy lett volna-e, avagy hogy az a sértett elleni közmegegyezés felkeltésére alkalmas-e, a bírói mérlegelés körébe tartozik. Ez a mérlegelés azonban nem jelent a rágalmazás elbírálására hivatott bíróságra nézve korlátlan szabadságot. E mérlegelési körben a bírói szabadság elé a következő korlátok állanak:

Azt a kérdést, vajjon a rágalmazó tényállítás tar-

talmát képező ténnyel kapcsolatban általában van-e, vagy lehet-e bűnvádi, avagy fegyelmi eljárásnak helye, a bíróságnak a sértett helyzetéből kiindulva kell elbírálnia. Vagyis azokat a jogi és társadalmi szabályokat kell figyelembe venni, amelyek a sértett helyzetét megszabják és reá érvényesek. Ugyanez a helyzet annak elbírálásánál, vajjon az állított (híresztelt) tény a sértettet közmegegyezésnek tenné-e ki, avagy sem?

Viszont a rágalmazás elbírálására hivatott bíróság köteles a kérdéses tényállítás tartalma miatt a sértett ellen az illetékes igazságszolgáltatási szervek (fegyelmi hatóság) által hozott döntést változtatlanul elfogadni. Utóbbinak a bűnvádi vagy fegyelmi eljárás tekintetében hozott döntését felül nem bírálhatja. Az tehát res judicataként hat abban a tekintetben, vajjon az állított (híresztelt) tény oka lehet-e a bűnvádi (fegyelmi) eljárásnak.

A közmegegyezés kérdésében már szabadabb a rágalmazást elbíráló bíróság helyzete, mert itt csakis a sértett fél társadalmi helyzetével kell számolnia. Legfeljebb arról lehet szó — feltéve, hogy a sértett tiszt, aki ellen a rágalmazó tényállítással kapcsolatban becsületügyi eljárás indult meg —, hogy a becsületügyi eljárás során hozott döntést kell res judicataként elfogadni.

A rágalmazás elkövetési módjai — amint már fentebb is láttuk — tényállítás és híresztelés.

E két cselekvőség közt lévő éles különbséget az első tekintetre is láthatjuk. Mert a tényállító olyan nyilatkozatot tesz, aminek a tartalmát ő maga találta ki, ő maga alkotta meg; ő annak az értelmi szerzője.

A híresztelő ezzel szemben másról hallott dolgokat ad tovább. A híresztelőt nem menti fel a felelősség alól az, hogy megnevezte a hírforrást is, mert hiszen ezáltal még csak a híresztelése valóságát igyekezett érzékeltetni.

A rágalmazás akkor is megállapítható, habár a sértő nem is nevezi meg a tényállítása során a sértettet, azonban azt felismerhetőleg körülírja. Például ez lesz a helyzet a következő esetben:

A. kijelenti mások előtt, hogy X. örsön csak megvesztegetéssel lehet célt érni. Ebben az esetben a kérdéses X. örsön szolgálatot teljesítő valamennyi csendőr egyén — elsősorban persze az örsparancsnok — sértettként fog tekintetbe jönni.

Ha azonban a tényállítás csak olyan nagy általánosságban mozog, hogy abból a sértettek személye meg nem határozható, akkor rágalmazásról nem lehet szó, hanem esetleg más büntetendő cselekményről.

Ez az eset forogna fenn, ha pl. valaki a nyilvánosság előtt azt állítaná, hogy a zsidók Magyarországon a forradalmak idején hazaáruló magatartást tanúsítottak. Miután itt e tényállításban a zsidóság egyeteme van úgy beállítva, ami őket közmegegyezésnek teheti ki, anélkül azonban, hogy egyes zsidó személyekre reámutatna, nem rágalmazás, hanem — esetleg — izgatás forog fenn.

A rágalmazás megállapításához még az is szükséges, hogy a tényállítás szándékos legyen. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a rágalmazásról csak akkor lehet szó, ha a tettest rágalmazási — tehát tudatos sértési — szándék vezette. Hanem csak az, hogy a rágalmazó tudatában kell legyen annak, hogy a nyilatkozatában foglalt tényállítás tartalmilag sértő arra nézve, akiről állítja.

Ezért van az, hogy a feltételes módban használt tényállítás is lehet rágalmazás. Pl. ha X. a világháború alatt a delatyni ütközetben nem viselkedett volna gyá-

vitéz Jákfai Gömbös Gyula m. kir. miniszterelnök és Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár látogatása Rómában. Fogadtatás a pályaudvaron. Középen Mussolini, jobbra tőle Kánya Káimán m. kir. külügyminiszter.

ván, kiváló altisztnek tartanám. Itt a feltételes mód mögött egy erős rágalmozó tényállítás rejlik.

Másfelől a bűnözési szándék hiányában nem állapítható meg rágalmozás akkor, ha valaki hivatalos, vagy szolgálati ténykedése közben kötelességszerűen állít másról olyan tényt, ami az illető ellen bűnvádi vagy fegyelmi eljárásra szolgálhat okul. Pl. a jv. a feljelentési fogalmazványban lopással gyanúsítja meg X.-et. Ez esetben ugyanis jogellenesség hiányában nem létesülhet rágalmozás.

A rágalmozási cselekmény teljes megértéséhez szükséges még megjelölni e bűncselekménynek a hasonló büntetendő cselekmények csoportjában való elhelyezkedését.

Az ember egyéni méltósága ellen irányuló cselekmények csoportjában az első lépcsőfokon a becsületsértés áll.

Becsületsértő — a törvény szerint — az, aki más ellen becsütelenítő, lealacsonyító vagy megszegyenítő kifejezést használ, vagy pedig ily cselekményt követ el!

Már ebből is láthatjuk, hogy — amint arra a törvény szövege is utal — a becsületsértés a rágalmozás kiegészítő cselekménye. Vagyis becsületsértés állapítható meg abban az esetben, ha pl. a rágalmozó tényállítás nem más előtt történt, hanem pl. azt a sértő levélben közölte a sértettel. Avagy ha pl. a nyilatkozat tartalma nem tényállítás vagy híresztelés volt, hanem csak a sértettnek egy

megszegyenítő jellemzése. Pl. A. azt állítja B.-ről, hogy hazudozó egyéniség.

A rágalmozásnak viszont első felfokozott alakja a hatóság előtti rágalmozás. Ezt a törvény (1914 : 41. tc. 20. §-a) előírása szerint az követi el, „aki valakit hatóság előtt bűnvádi vagy fegyelmi úton büntethető cselekmény elkövetésével kellő ténybeli alap nélkül vádol, ha őt gondatlanság terheli és vádja nem bizonyul valóznak”.

Ezesetben tehát a tettes (a sértő) nem elégszik meg azzal, hogy embertársa (a sértett) ellen más előtt rágalmozó tényállást tegyen (híreszteljen), hanem abból a célból, hogy a bűnvádi vagy fegyelmi eljárás megindíttassék, egyenesen a hatósághoz fordul és ott teszi meg vádaskodó jellegű nyilatkozatát vagy feljelentését, amelyikről a későbbiek során kiderül, hogy a nyilatkozat (feljelentés) valótlan tényekre vonatkozott. A tettes cselekvőségéhez nem kell szándékosság, hanem elegendő a gondatlanság is. A törvény ugyanis abból az alapfelfogásból indul ki, hogy az, aki egy embertársa ellen a hatóságnál feljelentést tesz, köteles előzetesen meggyőződni arról, vajjon a feljelentésében felhozott tények igazak-e, azokat a meggyanusított tényleg elkövette vagy elkövet-hette-e? Ha ezt a gondosságot elmulasztotta és embertársa ellen „kellő ténybeli alap nélkül” vádaskodott, tetért hatóság előtti rágalmozás címén tartozik felelni.

Ebből tehát az következik, hogy ezt a cselekményt jóhíszeműen is el lehet követni. A jóhíszemű felületesség

és megdondatlanság fennforgása esetén is létesülhet tehát hatóság előtti rágalmazás.

Ha a feljelentőt eljárásában szándékosság, vagyis tudatos rosszhiszeműség vezette, akkor cselekvősege a rágalmazási cselekmények legmagasabb fokán álló hamis váddá lesz.

Errenézve a törvény (Btk. 227. §.) a következő rendelkezéseket tartalmazza: „Hamis vádat követ el az, aki mást valamely hatóság előtt büntetendő cselekmény elkövetésével tudva hamisan vádol, vagy ellene tudva hamis bűnjeleket vagy bizonyítékokat kohol vagy állít elő.”

Íme, ezekben áll előttünk a rágalmazási cselekmények köre és azok fokozati jelentősége.

Ezekután vizsgáljuk meg a jelen értekezésünk elején felsorolt kilenc esetet egymás után, a csendőrelét követelményeit tartva szem előtt.

1. Az első eset szerint polgári egyén a rágalmazó (sértő) és polgári egyén a megrágalmazott (a sértett) s a rágalmazás az utóbbit mint magánszemélyt érinti.

Itt mindjárt szögezzük le, hogy a rágalmazásnak ebben az esetében a bűnvádi eljárás csakis a sértettnek a magánindítványa alapján indulhat meg és lesz lefolytatható. Vagyis ha a sértett magánindítványt nem tesz, a bűnvádi eljárás meg sem indulhat; ha pedig az indítványát visszavonja, a bűnvádi eljárás azonnal beszüntetendő.

A cselekmény a csendőr életével akkor jön kapcsolatba, amikor a sértett megjelenik az őrsön és elmondja panaszát. Mi mármost a teendő a csendőrség szempontjából?

A panaszos vagy csak tanácskérésért ment az őrsre, vagy már kialakult benne az elhatározás, hogy az őt ért sértésért bírói úton szerezze magának elégtételt.

A tanácsadásnak sohasem szabad oda irányulnia, hogy a sértettet a feljelentés megtételéről lebeszélje, avagy arra rábeszélje. Legfeljebb arra lehet szorítkozni, hogy a törvény rendelkezéseit magyarázza meg az elhatározásában ingadozó sértettnek. Így azt lehet vele közölni, hogy a rágalmazás magánindítványi cselekmény, s hogy a magánindítványra jogosult sértett panaszával annyiban rendelkezik, hogy azt az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetéséig visszavonhatja, amikor is a visszavonás következményeként a polgári bíróság (járásbíróság) az eljárást meg fogja szüntetni.

Felvilágosítható arról is, hogy a magánindítvány megtételére a rágalmazó tényállítás tudomásrajutásától számítva 3 hónap áll rendelkezésére a sértettnek.

Felvilágosítható továbbá arról is, hogy a bírói eljárás költségeit neki mint sértettnek fog kelleni előlegeznie és felmentő ítélet vagy magánindítvány visszavonása esetén őt fogják abban végleg elmarasztalni.

Azt azonban hosszasan csendőri tapasztalatom alapján írhatom, hogy az ilyen tanácsadás igen hálátlan dolog és sokszor a csendőrré (őrsparancsnokra) hátrányos következményekkel jár. Ugyanis olyan esetek fordulnak elő, hogy a tanácsot kérő sértett részben a tanács hatása alatt, részben azért, mert a sértőjével közben kibékült, nem tett feljelentést. Később azonban újból összezőrdülnek és ekkor a maga mulasztását annyiban igyekszik a csendőrségre áttolni, hogy írásbeli beadványában a járásbírósághoz (vagy az illető őrs előljáró parancsnokságához) fordulva azt állítja, hogy ő annakidején az őrsön megtette a feljelentést és nem tehet arról, hogy az őrsparancsnok azt nem továbbította a járásbírósághoz. Ilyen esetben tehát az őrsparancsnok ellen kivizsgálás indul annak megállapítása céljából, vajjon a kérdéses eset-

ben kötelességének a teljesítését tényleg megtagadta, illetve elmulasztotta-e?

Ezért az ilyen tanácsadásnál célszerű, ha az őrsparancsnok az őrsről egyik csendőrt tanuként behívja, hogy szem- és fültanuja legyen a beszélgetésnek. Az őrsparancsnok azonban még helyesebben jár el akkor, ha a tanácsadás elől kitérve arra mutat rá, hogy a sértettnek magának kell azt eldöntenie, vajjon a feljelentését meg akarja-e tenni, avagy sem?

A magánindítvány elfogadására nézve a Szut. 399. pont 2. bekezdése ezeket mondja:

„Az őrs valamennyi tagja bűnvádi ügyre vonatkozó szóbeli vagy írásbeli feljelentést, vagy magánindítványt bármely időben és bárhol elfogadni köteles.”

Ebből tehát az következik, hogy minden csendőr köteles a panaszos félnek abban a tekintetben rendelkezésre állani, hogy az írásban elkészített feljelentést vagy magánindítványt átvegye. A szóbeli feljelentés esetén pedig az őrsön a Szut. 11-ik mellékletében előírt nyilatkozatot kell kitölteni és azután a magánindítványra jogosítottal aláírattani. Ha pedig a szóbeli feljelentéssel az őrsön kívül fordulnak a csendőrhöz, akkor utóbbinak arról olyan tartalmú írást kell készítenie, ami a fentjelzett nyilatkozat tartalmának felel meg és azt a sértettel — lehetőleg két tanu előtt — alá kell íratni.

A Szut. fentidézett rendelkezése nem hagy kétséget aziránt sem, hogy nemcsak a szolgálatban álló csendőr köteles erre, hanem az „őrs valamennyi tagja”. Természetesen elsősorban az őrsparancsnok. A további teendőkre nézve a Szut. 399. pontja részletesen megadja a felvilágosításokat.

Miután pedig a példánkban felvetett eset főmagánvádra üldözendő, így a panasz nyomozása és a feljelentésnek az illetékes járásbírósághoz juttatása tekintetében a Szut. 400. pont rendelkezései lesznek a csendőrség eljárására nézve mérvadók.

Azt is tényként kell ugyanis leszögeznünk, hogy az ezen első esetbeli rágalmazás vétségének elsőfokú bírósága a cselekmény elkövetése szerint illetékes kir. járásbíróság lesz s hogy a bírósági tárgyaláson a vádat, mint főmagánvádló, a sértett lesz köteles képviselni. Őt terheli a bűnügyi költségek (tanudíjak) előlegezésének kötelessége is. Felmentő ítélet esetén pedig őt kötelezik az összes bűnügyi költségek (tanuk, esetleges szakértők díja, ügyvédi költségek) megfizetésére is.

Marasztaló ítélet esetén a büntetés többféle lehetőség közt fog mozogni. Az eset természete és a tettes személyes viszonyai szerint: fogházbüntetésben és pénzbüntetésben, vagy csak fogházbüntetésben, avagy csak pénzbüntetésben állhat. Sőt olyan lehetőséggel is számolnunk kell, hogy a kiszabott fogház(pénz-)büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggeszti a bíróság.

Ha pedig a kérdéses rágalmazást polgári egyén polgári egyénnel szemben — de a sajtó útján, vagyis hirlapban — követte el, a helyzet a következőkben fog módosulni:

Maga a nyilatkozat tartalma, vagyis a rágalmazás tárgyi része a kérdéses hirlapi közleményből fog kitűnni. Így csak az fog utánjárást igényelni, vajjon a kérdéses cikket ki írta, feltéve, hogy az névalírás nélkül jelent meg. Mindezt a sértett a kérdéses lap szerkesztőségétől tudhatja meg. A tettes személyének megállapítása ugyanis sajtóvétségéknél teljesen más elv szerint történik, mint a rendesen elkövetett bűncselekmények esetén. A sajtó útján elkövetett büntetendő cse-

lekményekért ugyanis a fokozatos felelősség elvét írja elő a törvény. Vagyis a felvetett rágalmazási esetben elsősorban felelős a cikk, illetve nyilatkozat szerzője. Ha ez meg nem állapítható, azért, mert a lap szerkesztője megtagadja a szerző megnevezését, akkor másodsorban felelős a lap kiadója (illetve időszaki lapnál a lap felelős szerkesztője). Ha az sem lenne megállapítható, úgy jön harmadsorban az a nyomdatulajdonos, akinek a nyomdájában a kérdéses cikket tartalmazó lap-példány készült.

A sajtórágalmazásért tehát ebben a sorrendben vonják felelősségre a vélelmezett tettest, feltéve, hogy a cikk írója — vagyis a valóságos tettes — ki nem deríthető.

Az a körülmény, hogy a rágalmazás sajtó útján lett elkövetve, semmit sem változtat a bűncselekmény magánindítványi jellegén. Vagyis a bűnvádi eljárás ez esetben is csak a sértett indítványára lesz folyamatba tehető. A vád is megmarad a főmagánvád keretében. Vagyis sajtórágalmazás esetén sem a kir. ügyészség képviseli a vádat, hanem a sértettre bízva a törvény a vád képviselőjét is.

A magánindítványi határidő is megmarad. Vagyis a magánindítvány — az elévülési határidőn belül — attól számított 3 hónap alatt lesz előterjesztendő, amikor a kérdéses sajtóközleményről a sértett értesült.

A sajtórágalmazás az elévülés tekintetében azonban annyiban eltér a rendes rágalmazástól, hogy az előbbi rövidebb idő alatt évül el. Amíg ugyanis a rendes rágalmazás vétsége 5 év alatt évül el és 5 év után többé nem büntethető, addig a sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége 6 hónap, illetve 2 év alatt évül el, attól függően, vajjon a kérdéses cikk időszaki, vagy nem időszaki lapban jelent-e meg. (St. 48. §.)

A sajtórágalmazásról még azt jegyezhetjük fel, hogy annak elbírálása többé nem a járásbíró, hanem a törényszék hatáskörébe tartozik. Az illetékes pedig a kir. ítélőtábla székhelyén lévő törényszék lesz.

Végül a sértett rehabilitációját szolgálja a törvényes intézkedés is, mely szerint a sértett kívánságára az ítélőtábla elrendelheti, hogy az a lap, amelyikben annak idején a rágalmazó cikk megjelent, a sajtóperben hozott ítéletet is egész terjedelmében közölje. Sőt a sajtótörvény (1914: XIV. t. c. 39. §-a) arra is jogalapot nyújt, hogy a sajtóban történt megrágalmazás következtében erkölcsi vagy anyagi kárt szenvedett egyén kártérítés megítélését kérhesse a polgári bíróságtól. Hogy a lapok ezeknek a köteleességeknek eleget tegyenek és hogy erre kényszeríthetők is legyenek, erre szolgál a sajtótörvénynek az a rendelkezése, amelyik az alapítandó lapok részére biztosítékpénz letételét írta elő.

2. A második esetről a következő gyakorlati szempontok állanak elénk:

Ha a csendőrt szolgálaton kívül mint magánszemélyt rágalmazta meg egy polgári egyén, a csendőrnek — a Szut. 108. pontjában előírtak szerint — az a kötelessége, hogy a tényállást az őrsparancsnokának azonnal jelentse be, mielőtt az őt ért sérelem tudomására jut. Az azonnali bejelentés azért fontos, mert az ilyen eset csak magánindítvány alapján üldözhető. A magánindítványnak pedig a rágalmazó tényállításának (híresztelésnek) és tettesének tudomására jutásától számított 3 hónapon belül kell ahhoz a kir. járásbíróhoz eljutnia, amelyik az ügy elbírálására illetékes lesz. A bírói illetékesség pedig az elkövetés helye szerint alakul. Tehát nem a sértő, avagy a sértett lakóhelye szerint igazodik a járásbíró illetékessége, hanem az ille-

(Thassy-Plávenczky Ferenc szds. felv.)

tékesség keresésénél egyedül az a döntő, vajjon a tettes (sértő) polgári egyén hol tette meg a rágalmazó nyilatkozatot.

Ennek a kérdésnek a tisztázása és a 3 hónapi záros határidő betartása azért fontos, mert 3 hónapi indítványozási időt semmiféle intézkedés félbe nem szakítja. Tehát sem a csendőrelőjáró parancsnokságának közigazgatási vagy igazságszolgáltatási intézkedése, sem az a tény, hogy a panasz a nem illetékes polgári bírósághoz került és ott feküdt el intézkedés nélkül. Ebből a jogi helyzetből az alábbiak folynak:

Először, hogy a sértett csendőr magánindítványából pontosan tünjék ki az az időpont, amikor a rágalmazás tényéről és annak tetteséről értesült.

Másodsor az, hogy az őrsparancsnok — aki a Szut. 108. pont utolsó bekezdése szerint a csendőr panaszát kinyomozni köteles — a panasszal kapcsolatosan azonnal állapítsa meg a tiszta tényállást minden részrehajlástól mentesen s ennek során azt is tisztázza, vajjon a sértett csendőr a rágalmazásról és a rágalmazó kilétéről mikor értesült.

Harmadszor, hogy a sértett előjáró kerületi parancsnoksága az ügyet soronkívülként kezelve úgy tegye meg az esetleges szükségesnek mutatkozó intézkedéseit, hogy a panaszügy a magánindítványi határidőn belül okvetlenül beérkezzék az illetékes kir. járásbíróhoz.

E ponton felmerül az a kérdés is, vajjon a sértett előjáró kerületi parancsnokságának joga van-e ahhoz, hogy a csendőr panaszát abban a vonatkozásban is elbírálhassa, vajjon az alapos-e, vajjon a csendőrnek igaza van-e; illetve, hogy olyan-e az eset, hogy a csendőr a polgári bíróságnál elégtételt kaphat és nem fog-e a feljelentés felmentő ítélethez vezetni?

(Folytatjuk.)

Az irodai ügyvitel egyszerűsítése, a szolgálati napló és a szolgálati lap.

írta: BIRÓ KÁLMÁN százados.

(Befejező közlemény.)

A SZOLGÁLATI LAP.

A szolgálati napló ismertetőt egyszerűsítése természetesen maga után vonja az őrsparancsnok szolgálati napló kitöltésére vonatkozó munkájának az egyszerűsítését is.

Mert a szolgálati lap I. része és bevonulási záradéka jelenleg sem egyéb, mint a szolgálati havifüzet vonatkozó adatainak — bár más formában való — megismétlése.

Míthogy azonban semmi ok sincs arra, hogy a szolgálati napló vonatkozó adatait a szolgálati lapban más formában juttassuk kifejezésre, én — mint az 5. számú minta mutatja — a szolgálati lap I. részét megfelelő kivonatban teljesen úgy állítottam össze, mint a szolgálati napló rovatait, sőt még az egyes rovatokat is — bár közülük egy hiányzik — ugyanazzal a sorszámmal láttam el, mint a szolgálati naplónál.

Igy aztán a szolgálati lap I. része nem egyéb, mint a szolgálati naplóba a járőr kivezénylésekor és bevonuláskor bejegyzett adatoknak a hű másolata. Ennek folytán tehát a bevonulási záradék feleslegessé válik.

A szolgálati napló adatainak a lemásolása után az őrsparancsnoknak a szolgálati lapba mindössze csak a vonatkozó iktatószámokat kell még bejegyeznie, mert ezek a szolgálati lapnál már valóban fontossággal bírnak.

Míthogy a szolgálati lap címnyomóval van ellátva, a csapattest és őrs megjelölést elhagytam, a címnyomót

azonban nem a név aláírás mellett, hanem a felső jobb sarokban alkalmaztam.

A szolgálati napló mintájánál bizonyára feltűnt olvasóimnak, hogy annak 7. rovatában a helyi megelőző szolgálatoknál is szolgálati lapszám szerepel. Ennek magyarázata a következő:

Az az újítás, mely szerint a helyi megelőző szolgálatra kivezényelt járőröket szolgálati lappal ellátni nem kell, tagadhatatlanul azt az előnyt rejti magában, hogy az őrsparancsnokok a szolgálati lap I. részének és bevonulási záradékának a kitöltésével, a járőrök pedig a szolgálati lap II. részének vezetésével járó munka alól mentesülnek.

Ezzel a két előnnyel szemben viszont ez a rendszer az alábbi hátrányokat vonja maga után:

a) a helyi megelőző szolgálatra kivezényelt járőrök nem rendelkeznek okmánnyal. Ezért a velük találkozók, vagy őket ellenőrző előljáró szolgálatuk minőségét, feladatát és tartamát illetően csak járőrvezető bemondására van utalva,

b) az ily járőrök ellenőrzését az őrsparancsnoknak a szolgálati havifüzetbe kell bejegyeznie. Ez a ténykedés a szolgálati lap III. részének a vezetésével szemben nemcsak könnyebbséget nem jelent, hanem kimondottan kettős munkát okoz, mert az őrsparancsnoknak az ellenőrzés helyét és idejét, de legalább is idejét — mivel ezt csak bevonulása után utólag jegyezheti be a szolgálati havifüzetbe — valahová a helyszínén is le kell jegyezni, különben elfelejti. Ha pedig ennek a nehézségnek a kiküszöbölésére „ellenőrző könyvecské”-t rendszeresítünk, akkor ezzel meg az előjegyzések és a járőr által elviendő tárgyak számát szaporítjuk,

c) a szolgálati havifüzet átvizsgálásánál a szakasz- és szárnyparancsnoknak nem áll módjában ellenőrizni,

186 szám
szl—1935

Szolgálati lap.

I.

C. H.

Közbiztonsági szolgálat						Saját iktatószám	Megjegyzés	Közbiztonsági szolgálat neve:	Kivezényelttek nevei:					
Napjs	Órája		Száma						Meddig tartson	Nagypihenő helye és tartama	Les helye és tartama	törm.		
	Kivezényléskor	Bevonuláskor	R.	F.	E.							Nagy József I.		
1	2		3			4	5	6	8	9	10	11		
VI 1	8		2			16			320/B	II.	Hü.	○	○	
1	16		2						322/B.			8		

5. számú minta.

Pozsgai sk. tltts.

A 1/2 és 1/4 tes szolgálati lap I. része.

II.

A p i h e n ő

kezdete			vége			bizonyítása	kezdete			vége			bizonyítása
nap	óra	perc	nap	óra	perc		nap	óra	perc	nap	óra	perc	
1.						2.	1.			2.			

III.

Ellenőrzések helye és ideje.	<i>Öreghegyi v. á. VI. 1. 10^h 32^I. Pozsgai sk., thts.</i>	<i>Gr. Széchenyi sétány VI. 1. 11^h 43^I. Pozsgai sk., thts.</i>
1.		
A járőrvezető esetleges jelentései.		
4.		

6. számú minta.

A ¼ éves szolgálati lap hátsó oldala.

hogy az ilyen járőrök mikor pihentek. Ez pedig nem közömbös kérdés, mert az olyan helyiügyeleti járőrt felelősségre kell vonni, amelyik éppen záróraellenőrzés, vonatérkezés, piactartás stb. idején tartja pihenőjét.

Ezeket a hátrányokat mind egy ¼ éves, ú. n. „kis alakú” szolgálati lappal lehetne kiküszöbölni, mely a rendes ½ éves szolgálati laptól csak abban különböznék, hogy a II. része — mint a 6. számú minta mutatja — nem a tereptárgyak bejegyzésére, hanem két függőleges irányban alkalmazott rovattal csak a járőr által tartott pihenők bejegyzésére szolgálna, a III. részből pedig a 2. és a 3. rovat — mint helyi szolgálatnál felesleges — elmaradna.

Ennek az ¼ éves szolgálati lap I. részének a kitöltése, igaz, újra munkát adna az őrsparancsnoknak, de — a jelenlegi szolgálati lappal szemben — mindössze csak 20—30 másodperces munkát, a járőrvezető azonban a jelenlegi szolgálati lap II. részének a vezetése alól éppen úgy mentesítve lenne, mint jelenleg, amikor nincs szolgálati lapja.

Mínthogy pedig a megelőző szolgálatra ilyen szolgálati lappal kivezényelt járőrnek — ha szolgálata közben nyomozása akad, vagy utazásra kerül a sor — módjában áll ehhez a szolgálati lapjához egy rendes ½ éves szolgálati lapot hozzáfűzni, így feltétlenül azt mondhatjuk, hogy az ¼ éves szolgálati lappal a szolgálati lap-nélküliségnek minden hátrányát kiküszöbölhetjük és pedig anélkül, hogy ez a kiküszöbölés lényeges munkatöbblettel járna.

Szolgálati lap-nélküliségnek csak gépiesen ismétlődő szolgálatoknál lehet helye, mint amilyen az országban nagyon ritka állandó vasútügyelet, továbbá a fürdőkülönítmények fürdőszolgálatára és az örökülítmények ör-

szolgálatára. Az ilyen járőrök ellenőrzését aztán már kikerülhetetlenül a Szolgálati napló 9. rovatába kell az ellenőrző járőr bevonulása alkalmával bejegyezni, de ez már nem jelent nehézséget, mert ezek a járőrök egy meghatározott kis területen mozognak és így az ellenőrzés helye nem játszik szerepet, hanem csak az ellenőrzés ideje.

A helyi megelőző szolgálatban álló járőrök szolgálati lapján kívül azonban még bizonyára az is feltűnt olvasóimnak, hogy a szolgálati naplóban — a fogolyörzés kivételével — A. jelzésű, a szolgálati lapban pedig B. jelzésű iktatószámokat látnak bejegyezve.

Ezek a következő elgondolással állnak összefüggésben.*

Az iratcsomózásnak tagadhatatlanul nagy előnyei vannak, azonban ezeket az előnyöket úgyis el lehet érni, ha nem az iktatásnál, hanem csak az irattározásnál iratcsomózunk. Így aztán elvileg mindent az iktatókönyvbe lehetne iktatni.

Hogy azonban a közbiztonsági ügyek a belső ügyekkel a jövőben se keveredjenek össze, a kt. iktatókönyvön kívül még két iktatókönyv lenne: egy A. jelzésű a belső és egy B. jelzésű a közbiztonsági ügyek számára.

Mivel az egyes ügyek elintézési módját az ügydara-bok vannak hivatva kimutatni és ez azokból tényleg, sőt részletesen ki is vehető, az iktatókönyv jelenlegi 5. és 6. rovatai teljesen feleslegesek. A 7. (jegyzet) rovat pedig — az 1—4 rovatok szűkítésével — a bal oldalra még átvihető, így tehát az iktatókönyvek egyoldalasak is lehetnének.

* (A cikkirő alábbi elgondolásai a f. évi január 1-én életbelépett új iktatási rendszerrel némely tekintetben megvalósultak. — Szerk.)

A baloldalra átvitt „jegyzet” rovat azonban két részre osztva „hol van az ügyszer” és „esetleges elő-, vagy utóirat száma” felírással szerepelne. A „hol van az ügyszer” rovat alovataiként pedig elő lenne nyomtatva minden elképzelhető hely, illetve az egyes irattári iratsomók száma, ahol az ügyszer őrizhető. Így az őrsparancsnok — miként a Szolgálati napló 10. rovatánál — kis vonalacskák behúzásával jelezni, hogy hol található az ügyszer. Az „esetleges elő- vagy utóirat száma” rovatba pedig csak azoknak az ügyeknek az iktatószámait lennének bejegyezve, mellyel a vonatkozó ügyszer esetleg összefüggésben van, a szolgálati lapok számai azonban már nem lennének bejegyezve, mert ezek számai az ügyszerből úgyis kivehetők.

Egyébként a szolgálati lap méretei a következők:

Az I. rész a $\frac{1}{2}$ éves szolgálati lap első oldalának éppen a felét foglalja el, a $\frac{1}{4}$ éves szolgálati lapnak pedig az egész első oldalát.

Vízszintes irányban: a baloldali szélzet 0.5 cm., az 1—6. rovatoknak mind a 9 kockája 1—1 cm., a 8. és 9. rovat 3—3 cm., a 10. rovat 1 cm., a 11. rovatnak mind a 4. kockája 1—1 cm., jobboldali szélzet 0.5 cm., összesen 21. cm.

Függőleges irányban: a felső szélzet a címszóval együtt 4 cm., a fejelet 5 cm., a 2 vízszintes rovat 1—1 cm., az alsó szélzet az aláírással együtt 4 cm., összesen 15 cm.

A II. és a III. rész a $\frac{1}{2}$ éves szolgálati lapnál teljesen azonos a jelenlegi szolgálati lappal, a bevonulási záradék azonban elmarad. A $\frac{1}{4}$ éves szolgálati lapnál a II. rész a hátsó oldalra jön. Itt csak a függőleges rovatok fontosak, melyek a következők: felső szélzet 1 cm., az egész II. rész 3.25 cm., utána 1 cm. távköz, a III. rész 5 cm., alatta 4 darab 1 cm.-es sor, alsó szélzet 0.75 cm., összesen 15 cm.

Mindezek után azonban lássuk, hogy miként kell a szolgálati naplót és a szolgálati lapot vezetni.

A SZOLGÁLATI NAPLÓ VEZETÉSE.

A szolgálati napló a közbiztonsági- és belső szolgálat, valamint az állomány naplószerű nyilvántartására szolgál.

A szolgálati naplónak minden hó 1-én történő feltekintése alkalmával a borító ív első lapoldalának jobb felső sarkába az őrs címnyomóját útjuk, a „Szolgálati napló” felírás alá pedig rávezetjük a hónapot, amelyben a vezetés történni fog.

A borító ív harmadik lapoldalán levő 11. rovatba az őrs állományába tartozó és a tartósan oda vezényelt csendőrök rendfokozatát és nevét vezetjük be és pedig a francia fejre való tekintettel — akár jelen vannak, akár nem — mindig rangsorban. Az ideiglenesen oda vezényelt, valamint a hó közben oda helyezett és tartósan oda odavezényelt csendőrök rendfokozatát és nevét folytatólag vezetjük ide be.

A szolgálati napló vezetésénél minden olyan vezénylést, mely a hiányzó rendszeresített létszám pótlására szolgál — tekintet nélkül annak tartamára — tartósnak kell tekinteni, míg ideiglenes vezénylésnek csak a bizonyos alkalmakra (vásárügylet, vonalbiztosítás, karhatalmi szolgálat, stb.) történő összpontosításokat, feltéve, hogy azok 3 napnál tovább tartanak.

Ha az őrs állományába tartozó és a tartósan oda vezényelt csendőrök nevének bejegyzésére a 11. rovat 29. kockája nem elég, úgy a szolgálati napló jobb szélére

egy nyomdából kapható és ragasztóval már ellátott pótlapot ragasztunk be.

Ezután az ugyanezen lapoldalon levő portyázási áttekintés 1., illetve 2. rovatába beírjuk a tereptárgyak távolsági kimutatás szerinti folyó-, illetve csoportszámait, a 3. rovat második kockájába pedig — a még fel nem terjesztett mülthavi szolgálati naplóból — piros tintával bemásoljuk őrsparancsnok mülthavi szolgálatának végösszegeit. Oly nagyobb kiterjedésű és sok tereptárggyal bíró őrsökön, ahol az őrsparancsnok a Szut. 572. pontja értelmében kapott engedély alapján csak 12 hetenként tartozik az őrskörlet egyes kevésbé fontos tereptárgyainál megjelenni, ott — a már visszaérkezett múlt hónál is előbbi szolgálati naplóból — a 3. rovat első kockájába piros tintával még őrsparancsnok múlt hónál is előbbi havi portyázásainak végösszegeit is bemásoljuk.

Mindezek után — vigyázva arra, hogy azok a borítólap francia fejével a legpontosabban vágjanak — betélapokat fűzünk a szolgálati naplóba és a múlt havi szolgálati naplóból áthozzuk az esetleges áthozatalt.

A hó folyamán a szolgálati naplót az alábbiak szerint kell vezetni:

Az 1. rovatba: a napot írjuk, de naponta csak egyszer a nap lezárása alkalmával.

A többi rovatokba az alábbiakat írjuk:

Közbiztonsági szolgálatoknál:

Járőr kivezénylése alkalmával:

A 2. rovat: első kockájába a kivezénylés óráját negyedórákra kikerekítve. A második kocka üresen marad.

A 3. rovat: megfelelő kockájába a szolgálat számát.

A 4. rovatba: azt az órát, amikor járőrnek aznap be kell vonulnia. Ha a bevonulás órája nem aznapra esik, úgy ezt a bejegyzést törtalakban írjuk be, számlálóban a napot, nevezőben az órát tüntetvén fel. Ha pedig a bevonulás órája előre nem határozható meg, úgy ebbe a rovatba egy vízszintes vonalacskát írunk.

Az 5. rovatba: tört alakban a nagypihenő helyét és tartamát. A számlálóba — helyi szolgálatnál is — annak a tereptárgynak a távolsági kimutatás szerinti folyószámát írjuk, ahol a járőrnek a nagypihenőt meg kell tartania, a nevezőbe pedig a nagypihenő tartamát órákban kifejezve. (Őrskörleten kívüli szolgálatoknál — miként jelenleg is — a járőrvezető a nagypihenőt önállóan tartja meg.)

A 6. rovatba: az előbbi rovatban előírtak értelemszerű alkalmazásával a félórán felüli les helyét és tartamát.

A 7. rovatba: a szolgálati lap számát.

A 8. rovat: elvileg üresen marad. Ebbe a rovatba közbiztonsági szolgálat alkalmával iktatószámot kivételesen csak akkor írunk, ha a járőr gépiesen megismétlődő szolgálatoknál (pl. állandó vasútügylet) szolgálati lap nélkül lett kivezényelve, vagy ha a szolgálati lapot utazási számadáshoz, vagy jelentéshez csatoljuk, illetve azt kivizsgáló jelentéshez csatolták.

A szolgálati lap nélküli kivezénylés esetében azoknak az ügyeknek az iktatószámait, melyeket járőrnek elintézés végett eligazításkor adtunk át, járőr kivezénylésének előírásakor jegyezzük be ebbe a rovatba, a bevonulás bejegyzésekor pedig azoknak az ügyeknek az iktatószámait, melyeket járőr szolgálat közben vett tudomásul. (L. szolgálati lap 8. rovatának kitöltésére vonatkozó szabályt).

Az iktatószám után az évszámot csak a nem folyó évi ügyeknél kell feltüntetni.

Ha a szolgálati lapot utazási számadáshoz, stb. csatoljuk, ezek a bejegyzések utólag történnek. Ilyen esetknél a szolgálati lap számát piros ironnal bekarikázzuk.

A 9. rovat: annak feltüntetésére szolgál, hogy járőr földrajzilag hová lett kivezényelve. Ennek folytán ide az alábbiakat kell bejegyezni:

a) távolsági kimutatás alapján kivezényelt szolgálatoknál azoknak a tereptárgyaknak a távolsági kimutatás szerinti folyószámaikat, melyeket járőrnek le kell portyázni. Az ilyen számsor elején, vagy végén azonban az őrsállomás folyószámát csak akkor kell feltüntetni, ha azt akarjuk, hogy a járőr a laktanyából való kilépés után, illetve bevonulás előtt az őrsállomást is részletesen leportyázza, ami egyébként rendszerint a helyiügyeleti járőr dolga. Ilyenkor természetesen a portyázási idő kiszámításánál az őrsállomás portyázási idejét is figyelembe kell venni. Ha az őrsállomást részletesen leportyázatni nem akarjuk, úgy annak folyószámát sem a számsor elején, sem a végén nem szerepeltetjük.

Mivel azonban járőröknek az őrsállomás elhagyásáig, illetve a laktanyába való bevonulásig is akadhat az őrsállomáson nyomozásuk, a szolgálati lapba az őrsállomást ily esetben is be kell vezetni.

b) őrzárati beosztás alapján történő portyázáskor az őrzárati számát. Ha az őrzárati tereptárgyait fordított sorrendben akarjuk leportyáztatni, akkor ebbe a rovatba még „~” jelet írunk;

c) helyiügyeletnél a körzet számát, amelyben jár-

őrnek a szolgálatot teljesíteni kell. Ha azonban az őrsállomás csak egy körzetet képez, úgy ez a rovat, miként

d) piacügylet esetében is mindig, üresen marad

e) vásárügyletnél;

f) vasútügyletnél és

g) hajóügyletnél a község nevét, ahol ezeket a szolgálatokat tartani kell. Őrsállomás helyett azonban a „Helyben” szót írjuk;

h) vasútbiztosításnál és

i) útbiztosításnál ama két km. jelző számát, amelyek között a biztosítást az őrs által egyidőben (tehát ugyanabban a rovatban) kivezényelt összes járőröknek el kell látni. Az egyes járőrök által biztosítandó vasút-, vagy útszakasz két végpontján levő km. jelzők számát már az egyes járőrök szolgálati lapjában kell feltüntetni;

j) közlekedésrendészeti szolgálatnál ama útszakasz számát, melyen a járőrnek ezt a szolgálatot el kell látni. Ugyanis — hogy ne kelljen a kérdéses útszakasz hosszát minden egyes alkalommal a térképen körzővel lemérni és ennek alapján az illetékes portyázási időt kiszámítani — igen tanácsos minden őrsön az őrskörleten áthaladó forgalmasabb útszakaszok távolságát és az ezek után gyalog és kerékpáron illetékes portyázási időt egy — őrzárati beosztás mellett őrzendő — kimutatásba foglalni és ebben az egyes útszakaszokat — miként az őrzáratokat — római számokkal megjelölni. (Ezt a rendszert az enyingi szárnynál kipróbáltam és az őrsparancsnokoknak nagy könnyebbséget jelentett);

k) nyomozó szolgálatnál ama község, vagy tereptárgy nevét, ahol a kérdéses büntetendő cselekmény történt. Ha a büntetendő cselekmény esetleg a nyílt terepen történt, úgy a helyet néhány találó szóval jelöljük meg, pl. Litér határában, vagy Budatava közelében, stb. Ha pedig a járőrnek a nyomozati ténykedést már nem a büntetendő cselekmény színhelyén kell lefolytatnia (pl. folytatólagos, vagy pótnyomozás esetén, ha már csak tanukat kell kikérdezni), úgy annak a községnek, vagy tereptárgynak a nevét jegyezzük be ide, ahol a járőr az adott esetben nyomozati ténykedését megkezdi;

l) fogolyátadásnál és

m) elővezetésnél ama két tereptárgynak, községnek, vagy városnak a nevét, ahol a foglyot, illetve az elővezetendőt át kell venni, illetve át kell adni. (Pl. Vörösberény — Veszprém);

n) karhatalmi segélynyújtásnál és

o) razzianál ama község, vagy tereptárgy nevét, ahol ezeket a szolgálatokat teljesíteni kell. Ha a razzia esetleg az egész örskörletre kiterjed, úgy az a) vagy a b) alatt előírtak szerint kell eljárni;

p) ellenőrző szolgálatoknál az ellenőrzendő járőr számát és rövidített elnevezését. (Pl. 18. R.)

A 10/a. rovat: megfelelő kockájába egy függőleges vonalacska húzunk. Ellenőrző szolgálat alkalmával, ha az őrsparancsnok egy kivezérléssel helyi- és külső szolgálatban álló járőrt ellenőriz, két kocka is kitölthető. Több, de egyformán helyi-, vagy egyformán külső szolgálatban álló járőrnek egy és ugyanazon ellenőrző szolgálatban történt ellenőrzése azonban csak egy ellenőrzésnek számít.

Ures kocka az előre nem látható közbiztonsági szolgálatoknak a bejegyzésére szolgál.

A 10/b. és a 10/c. rovatok: üresen maradnak.

A 11. rovatban: a szolgálatba vezényelt csendőrök nevei alatt — aszerint, hogy járőrt gyalog, lovon, vagy kerékpáron vezényeltük szolgálatba — a szolgálati napló borító ívének első lapoldalán előírt jelzéseket alkalmazzuk.

Ha egy időben egy és ugyanazon időtartamra és azonos meghagyással több járőrt vezényelünk szolgálatba, akkor a szolgálat előírását csak egyszer jegyezzük be a szolgálati naplóba, de minden járőrt külön szolgálati lappal látunk el, melyeknek számaikat a 7. rovatba vezetjük be, a 11. rovatban pedig az egyes járőrök együvértartozását kis római számokkal jelöljük meg.

A járőr bevonulása alkalmával:

Csak a 2., 3. és a 11. rovatot, valamint a portyázási áttekintést és kivételesen a 9. rovatot töltjük ki. Nevezetesen annak szemléltetővé tévése végett, hogy most járőr-bevonulásról van szó, a bevonulás idejét:

A 2. rovat második kockájába írjuk. Annak megjelölése végett pedig, hogy melyik járőr vonult be:

A 3. rovat: megfelelő kockájába a járőr számát jegyezzük be.

A járőr korábbi, vagy későbbi bevonulásának, avagy

járőrtársak elválásának az okát a szolgálati lap III/4. rovatában járőrvezető jelenti.

A 11. rovatba: pedig a bevonult járőr részére felszámítható szolgálati órák számát jegyezzük be.

A kivételesen szolgálati lap nélkül kivezérlélt járőrök ellenőrzése esetén az ellenőrző járőr bevonulása alkalmával.

A 9. rovatban: az ellenőrzött járőr számát és az ellenőrzés idejét tüntetjük fel.

Minden távolsági kimutatás, vagy őrsjárat beosztás alapján portyázó, továbbá a saját örskörletben vásárügyeleti-, vagy nyomozó szolgálatot teljesítő, valamint razziaát végző és mindezeket ellenőrző járőrök bevonulása után a portyázási áttekintés 4. rovatába — miután a járőr számát és rövidített elnevezését a fejezetben feltüntettük — az érintett tereptárgyak kockájába egy-egy függőleges vonalacska húzunk be. Az őrsparancsnok mindennemű szolgálatait — a Szut. 569. pont 2. bekezdése esetében pedig a helyettes szolgálatait is — valamint ezeknek összesítését piros tintával jegyezzük be, amely tereptárgynál pedig az őrsparancsnok ellenőrzést végzett, ott még a piros vonalacska piros tintával be is karikázunk.

Bárhol teljesített vásárügyelet, fogolyátadás, elővezetés, vagy karhatalmi szolgálat alkalmával — a vásár színhelyeül szolgáló saját örskörletbeli községen kívül — csak azok az érintett saját örskörletbeli tereptárgyak tekinthetők leportyázottaknak, melyeket a járőr részletesen portyázott le. Valamely tereptárgynak csupán érintése a portyázási áttekintésben bejegyzésre nem jogosít.

Az örsállomás hányszori leportyázását és a helyi ellenőrzések számát a 10/a. rovat összesítése már mutatja, az ilyen járőrök portyázását tehát a portyázási áttekintésbe bevezetni felesleges. Ezért ebben az örsállomásra vonatkozólag bejegyzéseket eszközölni csakis helyi vásárügyelet alkalmával szabad. Az ilyen járőrök ellenőrzését pedig a 10/a. rovatban helyi ellenőrzésnek kell feltüntetni.

Piacügyelet, vasútügyelet, hajóügyelet, vasútbiztosítás, útbiztosítás és közlekedésrendészet és ezekre vonatkozó ellenőrzések alkalmával a portyázási áttekintésben semmiféle bejegyzésnek helye nem lehet.

Belszolgálatoknál:

Belszolgálatoknál csak a 2., 10/b. és a 11. rovatot töltjük ki, fogolyörzésnél azonban még kivételesen a 8. rovatot is. Nevezetesen:

Napos szolgálat és fogolyörzés felváltás nélküli megkezdésekor a 2. rovatnak csak az első kockáját, felváltáskor azonban mindkét kockáját, viszont felváltás nélküli befejezésekor csak a második kockáját töltjük ki.

Fogolyörzéskor — úgy a kezdetnél, mint a felváltásnál és a befejezésnél — a 8. rovatban feltüntetjük még az iktatószámot is, ezután az évszámot azonban csak akkor, ha a fogolyörzés nem folyó évi ügyben történt.

A 10/b. rovat: megfelelő kockájába a felváltás nélküli megkezdésekor és felváltáskor egy függőleges vonalacska húzunk be.

Beteg a szíve? A balatonfücedi csendőrségi gyógyházban meggyógyítják.

Reuma gyöteci? A hévizi tó meggyógyítja.

Az üres kocka az előre nem látható belszolgálatok bejegyzésére szolgál.

A 11. rovatba: mindkét fent említett szolgálat megkezdésekor a szolgálati napló borító ívének első lapoldán előírt jelet alkalmazzuk, befejezéskor pedig a felszámítható szolgálati órák számát jegyezzük be. Ha a teljesített szolgálat után szolgálati óra nem számítható fel, akkor a megfelelő kockába nullát írunk, amit — a némi- leg hasonló járőr jelzéstől való éles megkülönböztetés végett — át is húzunk.

Felváltáskor a megkezdés és befejezés tényét egy és ugyanazon vízszintes rovatban kell tárgyalni.

Oktatás, vizsgáztatás, gyakorlatozás, lovardalovaglás, valamint ruha-, fegyver-, szerelvény és lóvizsga alkalmával a 2. rovat mindkét kockáját — eme ténykedések befejezése után — egyszerre töltjük ki, a 10/b. rovat megfelelő kockájába bejegyezzük eme ténykedések tartamát órákra, vagy félórákra kikerekítve. Ruha-, stb. vizsgánál azonban — tekintet nélkül annak tartamára — mindig 1-es számot írunk ebbe a rovatba.

Gyakorlatozásnál — ha annak tárgya nem a foglalkozási jegyzék „Átveendő anyag” rovatában, hanem az „Útmutatásá”-ban szerepel — a 9. rovatba kivételesen bejegyezzük még a gyakorlat tárgyát. Pl. kardvívás, kézitusa, kézigránátharc. stb. (Cs-8 jelzésű utasítás 117. pont.)

A 11. rovatban: a felsorolt ténykedések mindegyikénél a szolgálati napló borító ívének első lapoldán előírt jelet alkalmazzuk mindazokra a csendőrökre vonatkozólag, kik ezeken résztvettek.

Ebben a rovatban oktatási órákat feltüntetni nem kell.

Állományváltásnál:

Állományváltásnál — mely kifejezés alatt a nem közbiztonsági jellegű szolgálatokat is érteni kell — csak az alábbi rovatokat töltjük ki:

A 2. rovat: első, vagy második kockáját aszerint, amint fogyatékról, vagy növedékről van szó.

A 8. rovatban: eltávozás kivételével minden esetben — és pedig úgy a fogyatéknál, mint a növedéknél — feltüntetjük az iktatószámot. Ha ez nem folyó évi, úgy még hozzáírjuk az évszámot is.

A 9. rovatban: haláleset kivételével feltüntetjük annak a községnek, vagy városnak a nevét, ahová a fogyatékbba vett csendőr ment, illetve ahonnan a növedékbe vett jött. Növedék esetén azonban ezt a rovatot csak akkor kell kitölteni, ha a növedékbe vett csendőr eddig még nincs a szolgálati naplóban nyilvántartva, azaz őrünkre történt áthelyezés, tartós, vagy ideiglenes vezénylés esetében.

A 10/c. rovat: megfelelő kockájába egy függőleges vonalacsát húzunk. Ha a fogyatékbba veendő csendőr már amúgy is fogyatékbba van (pl. ha a beteg kórházba megy, vagy a szabadságolt megbetegszik), úgy ebben a rovatban újabb függőleges vonalacsát már nem húzunk be.

A 11. rovatban: a fogyatékbba vételkor a szolgálati napló borító ívének első lapoldán előírt rövidítéseket alkalmazzuk, növedékbe vételkor pedig az esetleg felszámítható szolgálati órákat, illetve a nullát jegyezzük be.

A szolgálati napló minden oldalán, valamint a hó végén a 10. és 11. rovat adatait függőleges irányban összesíteni kell.

Ugyancsak, de vízszintes irányban és csak a hó végén összesíteni kell a portyázási áttekintés folyó havi rova-

Jó hír...

(Bálint Géza örm. felv.)

taik is. Az őrparancsnok szolgálataira nézve az összesítést piros tintával kell végezni.

Mindezek után a szolgálati naplót lezárva, a következő hó 2-án — minden melléklet nélkül — átvizsgálás végett a szakaszparancsnok útján a szárnyparancsnoksághoz kell felterjeszteni.

(Ha a leírtak után valaki megpróbálja az 1. számú mintában közölt régi szolgálati könyvben levő 4. Rendes szolgálatot a szolgálati naplóban előírni, látni fogja a roppant nagy különbséget. Mert ennél a szolgálatnál az öt sor írás helyett a szolgálati naplóba mindössze csak ennyit kell bejegyezni: 1, 4, —, 105, Tokod, 1).

A szolgálati lap vezetése.

A szolgálati lap a járőr igazolására, továbbá annak ellenőrzésére szolgál, hogy szolgálata alatt hol fordult meg és az igénybe vett időt mire fordította.

Minden közbiztonsági szolgálatra egyenruhában kivezényelt járőrt szolgálati lappal kell ellátni és pedig a külső-, vagy helyi nyomozó szolgálatba vezényelteteket félíves, a helyi megelőző (helyi ügyelet, piacügyelet, helyi vásárügyelet és ezeket ellenőrző) szolgálatba vezényelteteket pedig negyedíves szolgálati lappal.

Ez alól a szabály alól kivételnek csak az alábbi esetekben lehet helye:

a) a gépiesen ismétlődő szolgálatokba vezényelt és ezeket ellenőrző járőröknél (állandó vasútügyelet, fürdőügyelet, őrszolgálat),

b) valamely őr állomáshelyén karhatalom gyanánt kivezényelt zárt osztagok tagjainál,

c) a bizonytalan, vagy 3 napnál hosszabb időre vezényeltknél,

A szolgálati lap szükség esetén utazási okmányul szolgál, annak alapján tehát bármilyen szállító eszköz éppen úgy igénybe vehető, mint a menetlevéllel.

A szolgálati lapot az alábbiak szerint kell vezetni:

Az I. rész: amely úgy a fél-, mint a negyedíves szolgálati lapnál teljesen egyforma, két vízszintes rovatból áll. A felső vízszintes rovatot járőr kivezenylésekor, az alsót bevonulásakor kell kitölteni.

Az egyes rovatokat — úgy a kivezenyléskor, mint a bevonulásakor — elvileg ugyanúgy töltjük ki, mint a szolgálati napló azonos és így megfelelően ugyanolyan sorzámmal ellátott rovatait.

Eltérések a következők:

Minden szolgálati lap a jobb felső sarokban címnyomóval, a bal felső sarokban pedig évenként újra kezdődő számmal van ellátva, ezért a szolgálati lapból a Szolgálati napló 7. rovata hiányzik.

Az 1. rovatban: a kivezenyléskor a napon kívül római számmal kifejezve a hónapot is fel kell tüntetnünk (pl. IX. 1.), az évet azonban nem, mert ez a szolgálati lap számánál már kifejezésre van juttatva.

A 8. rovatba: kivezenyléskor bejegyezzük mindazoknak az ügyeknek az iktatószámait, melyeket eligazításakor a járőrnek elintézés végett átadtunk, bevonulásakor pedig azoknak az ügyeknek az iktatószámait, melyeket járőr szolgálat közben vett tudomásul.

Az iktatószám után az évszámot csak a nem folyó évi ügyeknél kell feltüntetni.

A 10. rovatban: kivezenyléskor ugyanolyan rövidítéssel, mint az a szolgálati napló 10. rovatának megfelelő kockájában van előnyomtatva, bejegyezzük a szolgálat nemét.

A 11. rovatban: egy 2 fős gyalogos járőr jelzése már elő van nyomtatva, ha tehát a járőrt lovon, vagy kerékpáron vezényeljük szolgálatba, úgy a jelzést ennek megfelelően ki kell egészítenünk, ha pedig kivételesen 3, vagy 4 fős járőrt vezényelünk ki, úgy a járőrtárs jelzését a harmadik és a negyedik kockába is berajzoljuk.

A szolgálati lap I. részét az őrsparancsnok — illetve távollétében az őrsnek az az otthon levő legidősebb tagja, aki a járőrt kivezenyléte — a címnyomó újabb alkalmazása nélkül jobboldalt aláírni tartozik.

Ha pedig a járőr bevonulásakor az őrs ekkor otthon levő legidősebb tagja nem azonos azzal, aki a szolgálati lap I. részét a kivezenyléskor aláírta, úgy az őrsnek eme legidősebb tagja — a bevonulási adatok igazolása céljából — a szolgálati lap I. részét baloldalt tartozik aláírni.

Ha tehát úgy a kivezenyléskor, mint a bevonulásakor maga az őrsparancsnok, vagy az őrsnek egy és ugyanazon legidősebb tagja volt jelen, szolgálati lap I. része alatt csak egy aláírás fog szerepelni.

A II. részt: járőrvezető a féllíves szolgálati lapnál jelenleg érvényben levő szabályok szerint vezeti, a negyedíves szolgálati lapnál azonban ide csak a pihenőket jegyzi be. Minthogy a Szut. 288. pont 2. bekezdése értelmében helyi szolgálatban az illetékes pihenőket csakis a laktanyában szabad megtartani, ennél a bejegyzésnél a pihenők helyét feltüntetni felesleges.

JEGYEZZÜK MEG,

amit Tardieu, volt francia miniszterelnök „La paix” (A béke) c. könyvében elismer: azért nem lehetett az elszakított Felvidéken népszavazást elrendelni, mert akkor nem jött volna létre Csehszlovákia.

A III. rész: féllíves szolgálati lapnál a jelenlegi szolgálati laphoz képest mindössze csak abban különbözik, hogy az ellenőrzéseknél — az erre vonatkozó címszó megváltoztatása folytán — az „ellenőriztem” szót nem kell bejegyezni, a negyedíves szolgálati lapnál pedig ezenkívül a 2. és 3. rovat — mint a helyi megelőző szolgálatnál felesleges — hiányzik.

Külön bevonulási záradék sem a fél-, sem a negyedíves szolgálati lapon nincs.

A szolgálati lapokat mindazon ügyek fogalmazványaival együtt, melyek a 8. rovatban fel vannak sorolva, minden hó 5, 10, 15, 20, 25 és a hó utolsó napját követő reggel átvizsgálás végett szakaszparancsnokhoz fel kell terjeszteni.

Ha egy és ugyanazon ügyben több járőr kivezenylése vált szükségessé, úgy a vonatkozó ügydarabot annak a járőrnek a szolgálati lapjához mellékeljük, amely az ügyben legutoljára járt el.

Azoknak a fogalmazványoknak az iktatószámait, melyeket bármely okból a vonatkozó szolgálati laphoz nem mellékelhettünk, piros iróval be kell karikázni.

A legutóbbi felterjesztés óta érkezett oly közbiztonsági szolgálatra vonatkozó ügyiratokat, melyeket általában vonatkozású tartalmuknál fogva határozott járőrnek vagy járőröknek elintézés végett kiadni nem kellett, az őrs tagjaival való aláíratás és előjegyeztetés után, átvizsgálás végett szintén az 5 napos postával terjesztjük fel szakaszparancsnokhoz, de elkülönítve.

Hogy aztán az 5 napos postából a szakaszparancsnok mely ügyeket terjeszt tovább a szárnyparancsnoksághoz és mely ügyeket vizsgál át a saját hatáskörében, az már más lapra tartozik.

Szelezsán.

Irta: SZEKERES ISTVÁN törzsőrmester
(Poroszló).

1919 május 1-én az oláh megszállás és kegyetlenkedés, mint 14 éves gyereket, Fegyvernek községben, a szüleimnél ért.

Az ott dúló mézszárlások miatt sokan hozzátartozóikat, vagyonukat hátrahagyva, túl a Tiszán, Csataszeg pusztára menekültek, ezeket én is követtem. A nyugalom azonban nem tért vissza, mert nem tudtam, hogy a szüleim, testvéreim élnek-e, vagy az oláhok martalécai lettek. Néhány nap mulva az oláhok átjöttek a Tiszán, fosztogattak, engem elfogtak, megbotoztak, a jobb ruháimtól megfosztva, menekült társaimmal együtt, szuronyok között — csordamódra — Kisújszállásra hajtottak és onnan másnap vasúton Brassóba szállítottak a Fellegvárba. Itt ismertem meg Szelezsánt.

Szelezsán, mint mondotta, Bihar megye Tataros községében született és magyar csendőr volt, mindig Erdélyben. Imádta Erdélyt.

A Fellegvárban, bűneink szerint osztályozva, engem, mint gyereket, a volt és internált magyar csendőrök közé osztottak be, akiknek velem együtt csak az volt a bűnük, hogy magyarok. Elmondottam nekik, mikép kerültem oláh kézre. Megsajnálta, gondjaikba vettek. Velük voltam egy szobában, ahol példás rend, tisztaság és fegyelem uralkodott.

Brassóból egy hónapi oláh sanyargatás után Bukarestbe, fogolytáborba szállítottak, ahol akkor már német,

Amit vissza kell szereznünk: Zboró.

orosz, olasz, osztrák és arab nemzetiségű, összesen körülbelül 4000 „fogoly” tartózkodott.

Szelezsánt, mivel jól bírta az oláh nyelvet és talpraesett csendőr volt, az oláhok kinevezték tolmácsnak és táborgondnoknak. Ő adott át bennünket munkára az oláh öröknek s ő is vett át. Panaszainkkal őhozzá mentünk. Egyedüli támaszunk volt. Mi magyarok büszkék voltunk rá, mint magyar csendőrré. Engem nagyon megszeretett, sokszor magához hívott és a magyar Erdélyről, meg a magyar csendőreletről sok szépet beszélt. Azt mondotta mindig, hogy ha az Isten hazasegít, legyek én is csendőr, amire fogadalmat is tettem neki.

Bukarestben eleinte többször előfordult, hogy vasárnap is dolgozni kellett, azonban Szelezsán, a szokott kemény hangjával, addig harcolt az oláh tisztelnél, hogy a vasárnapi munkaszünetet megkaptuk. Hogy Szelezsán mikép vívta ezt ki nekünk, nem tudom. Azt sokat hallottam tőle, hogy magyarul ellátta őket sok cifra jelzővel.

Egyik alkalommal magyar földről sok ruha, katonai felszerelés érkezett Bukarestbe, mind rabolt holmi volt s ezeket sürgősen ki kellett rakni a vagonokból. Mivel a ruhánk nagyon gyenge, rossz volt, Szelezsán összeszedett bennünket s mi mentünk el a holmikát kirakni. Ő is kijött velünk és a raktárkezelő oláh tisztelnél kieszközölte, hogy mindnyájan egy-egy öltöny ruhát választhattunk. Szébbnél-szebb, különböző fegyvernemhez tartozó ruhák voltak vagonszámra s amint egy csomó csendőregyenruhát a raktárba vittem, Szelezsán magához intett. A ru-

hátat nézegetve, könnyei hullottak. Csak annyit mondott:

— Rablók! — és intett kezével, hogy vigyem.

Hogy Szelezsánnak örömet szerezzek, egy csendőrzubbonyt magamra öltöttem, mire egy oláh katona derékszíjával úgy a fejemre ütött, hogy az beszakadt. Szelezsán látva ezt, azonnal odaszaladt és az oláh katonának úgy az arcába vágott, hogy az összeesett. Aztán törőgette arcomról a vért, de az oláh örök megragadták, megbilincseltek és elhurcolták. Hozzánk intézett utolsó szavai ezek voltak:

— Ne féljete, mindig meg fogom védeni a magyart az életem árán is!

Később hallottam, hogy Konstanzában, a Fekete-tenger partján meghalt. Halála okát gondolhatjuk.

Mi pedig kilenchónapos szenvedés után, megalázva, árván, széledtünk szét a szélrózsa minden irányába, 1920 május 1-én kerültem haza Fegyvernekre, a szülői házhoz.

Szegény Szelezsán. Talán még sem pusztult el, hanem vár bennünket odaát. Ezzel a kis megemlékezéssel mindenesetre tartoztam neki. És gondolom, vannak még Erdélyben ilyen Szelezsánok.

JEGYEZZÜK MEG

Motta svájci köztársasági elnök szavait: Ha a békeszerződés hibáit nem orvosoljuk, kirobban az a borzalom, amit háborúnak nevezünk.

KATONAI ISMERETEK.

Kérdés: Kerülhet-e egy raj-erejű őrs olyan helyzetbe, hogy önállóan, minden támogatás nélkül, géppuska ellen kell felvennie a harcot? Eredményes lehet-e ilyen esetben a támadás?

Válasz: A harc bármely mozzanatában kerülhet egy raj-erejű őrs abba a helyzetbe, hogy támogatás nélkül kell géppuskára támadnia. Hogy ez a támadás sikeres lesz-e, vagy nem, a viszonyok ismerete nélkül, minden esetre eldönteni lehetetlen, azonban az elveket és módszereket általánosságban megállapíthatjuk.

A géppuska nagy lőtávolsága és tűzgyorsasága folytán tülerőben levő ellenséggel szemben is sikerrel veszi fel a harcot és a különleges módszer alkalmazását mellőző ellenség támadását az esetek legtöbbszörében véres veszteséget okozva, fogja megállítani.

A legegyszerűbb és legtöbb eredményt ígérő helyzet akkor áll elő, ha a raj például üldözés visszavonulás vagy járőrözés közben lovakra felmálházott géppuskára bukkan. Ilyen esetben, ha a géppuskát sikerül 400 m-en belül megközelíteni, ügyesen előkészített és végrehajtott tűzzel való rajtaütés majdnem minden esetben biztos sikert hoz, s a géppuskás egység részleges megsemmisítését, de legalábbis a szétugrasztását eredményezi.

Felmálházott géppuskás egységen tűzzel rajtaütve a támadó ne tévessze szem elől, hogy a géppuskás egység *legérzékenyebb része a puskavívő málhásállat*: ezt kell mindenek előtt felismerni és lelövése után is környékét tűz alatt tartani, hogy a kezelő legénység a nyereghez ne tudjon hozzáférni.

Tüzelő állásban levő géppuska megtámadása tervszerű eljárást kíván. Figyelembe kell venni a nagy lőtávolságon és tűzgyorsaságon kívül azt is, hogy a géppuska tüze rendkívül mozgékony és hogy az irányzó pillanatok alatt képes azt a terep bármely pontjára áthelyezni. Ennek a tűznek tömör célok ellen megsemmisítő hatása, a szabványos 5 lépéses térközzel támadó csatárláncot sűrű tüzével lefekteti, majd az így kialakuló tűzharcban a támadót véglegesen megállítja. A géppuskatűz jellegzetességeinek értékét a támadó azzal csökkenti, hogy a rendesnél jóval nagyobb térközök alkalmazásával veszi fel a harcalakzatot, az egyes csatárok csak pillanatra (rövid szökelés, lövés ledása után fedezés vagy rejtőzés) mutatkoznak és hogy a támadó legjobb lövőit a géppuska oldalába irányítja. A támadás annál kedvezőbb, minél nagyobb a szög az archban és oldalban támadó részek között, mert így a géppuska arra kényszerül, hogy két különböző irány felé tüzeljen.

A rajparancsnok raját megosztva fogja támadásra rendelni. A raj egy részével archban támad 10—20 lépés térközű csatárláncban, a raj másik részével pedig a terepet ügyesen kihasználva, a géppuska oldalába igyekszik férközni. Utóbbiakat úgy irányítja, hogy azok a hatásos puska-lőtávolságot a géppuska előtt rejtve érik el, ahonnan azután a tüzet meglepetésszerűen megnyitják.

A rajparancsnok gondoskodásának legfontosabb tárgya legyen a láthatatlanságra, a gyors előrejutásra és a veszteségek csökkentésére való törekvés s így végeredményben a legalaposabb terepkihasználás. Az előnyomás legkedvezőbb vonalának megállapítását, a fedezési és rejtőzési lehetőségek kipuhatólást az ügyes terepkutatószolgálat és a rajparancsnok éber személyes figyelése biztosítja.

Az együttműködés érdekében a rövid távolságú gyors szökeléseket a csoportok egyes emberei akkor hajtják végre, amikor a másik csoport részéről a tűz észrevehetően erősebb.

A megtámadott géppuska tüzeinek minél hatásosabb zavarására mind a rajparancsnok, mind a rajparancsnok-helyettes (aki az oldal-támadó részt vezeti) vezetett tüzet rendel el és a vezetett tűzön belül a tűzősszpontosság a géppuskára és az közvetlen kezelőkre irányul.

A mindkét csoport részéről végrehajtott roham sikere csak akkor biztosítható, ha a rohamtávolság a kézi-gránát dobó-távolságot nem haladja meg (kb. 30—40 m.) és ha a roham villámgyors rárontás formájában történik. Ilyen eljárást alkalmazó támadóval szemben a géppuska nagy tűzgyorsaságát nem tudja érvényesíteni, mert csak egyes emberekből álló pillanat-célokat lát s azokat, ha a szökelés tartama 5—6 másodpercnél nem több, a legtöbb esetben nem is tudja tűz alá venni. A kétirányú támadás a géppuska tüzet megosztja úgy, hogy ez a tűz a nagy területen szétszórtan támadó ellenséges csatárok célzott pontlövésével szemben hatástalannul szétforgácsolódik.

Géppuskás egységek, kivételes esetektől eltekintve, mindig puskás részekkel együtt kerülnek harcba. Az említett eljárás ilyen esetben már nem vezet sikerre.

Előfordul még helység-harcban, hogy a rajnak egyes házakba befészkelte és elszigetelt harcra kényszerült géppuskára kell támadnia. Az ilyen géppuska felkutatásánál különösen a tetők réseit és az ablakokat kell megfigyelni, amelyek mind kedvező tüzelő állásai a géppuskának. Számolni kell azzal is, hogy a végsőkig kitartó, igen kis célt mutató géppuska többnyire farakások, földdel töltött ládák, zsákok mögül tüzel s így tűzharcban nem küzdhető le.

Egy házban berendezett géppuska legnagyobb gyengeje abban rejlik, hogy a hatása többnyire szűkre szabott területre korlátozódik, igen sok a holtter. *A támadást ezeknek a holttereknek a kihasználásával visszük előre és a géppuskát közelharcban semmisítjük meg.*

Kedvező és fölényes helyzetben levő géppuskára a raj a támadást, annak kilátástalansága miatt nem kockáztatja meg, hanem megkísérel a becsúsztatást a géppuska mögötti területre és a többnyire magaslatok mögött, erdő parcellákban, vízmosásokban visszahagyott málhásállatokon rajtaüt.

A lovasságnál az *escadron* fogalmát először Montecucoli tábornagy határozta meg a XVII. század második felében és pedig következőleg: „Az *escadron* harcászati egység és ezentúl kizárólag 2 századból (*Compagnie*) alakítandó. A parancsnokságot az idősebb századparancsnok veszi át. Az *escadron*ban a századok nem képeznek különálló harcászati alkotórészeket, hanem mindegyik 2 pelotont, minden peloton: 3 szakaszt, vagyis káplárságot alakít. A rangban fiatalabb századparancsnoknak az *escadron* arcvonala mögött van a beosztása. Az *escadron* közigazgatásilag semmiféle köteléket nem jelent.”

Biró Jónás törzsőrmester.

Az 1916. év augusztus havi román betörés idején a brassói csendőrkerület zernesti őrsén teljesített közbiztonsági szolgálatot.

A betöréskor, 1916 augusztus 28-án, az őrs legénysége a Magura-hegylánccon állást foglalt és az előrenyo-

muló románokkal felvette a harcot. A csendőrök feladata az volt, hogy az állásokat mindaddig tartsák, amíg Zernest községet teljesen ki nem ürítették s az utolsó vonat is el nem hagyta a községet. Az őrs legénysége augusztus 29-én délután 5 óráig állott harcban a románokkal és heves küzdelemmel akadályozta meg azok előnyomulását.

Az ellenséges túlerő elől, felsőbb parancsra, Homoród községbe vonultak vissza. A csendőrökből itt csendőrezredet szerveztek. Biró Jónás törzsőrmester a 3. századhoz kapott beosztást szakaszparancsnoki minőségben.

1916 szeptember 14-ről 15-re menő éjjel, mint a 4.

számú tábori őrs parancsnokát, 16 emberrel, kikülönítették és az ezred baloldalának biztosítását bízták reá. Éjjel egy román zászlóalj támadta meg a tábori őrsöt, de a támadást sikerült visszaverni.

1916 október 2-án Pusztacelina és Nagymoha közötti harcokban, két népfelkelővel, a velünk közösen harcoló német csapatokkal, erős tűzértségi és gyalogsági tűzben, nehéz viszonyok között, tartotta fenn az összeköttetést.

1916 október 12-én a Magyarostetőn az egyesült román és orosz csapatokat verték ki hősieles küzdelmek után állásaikból.

1916 október 13—20-ig a leánymezői havasokban teljesített felderítő szolgálatot. A Runkuly-mare hegygerincen szívós harccal akadályozta meg a románok előnyomulását.

Biró Jónás törzsőrmestert bátor magatartásáért a 2. osztályú ezüst és a bronz vitézségi éremmel tüntették ki.

Kaffka János törzsőrmester.

A románok betöréséig a felsőtölcsvári határszéli őrsön teljesített szolgálatot. Nehéz terepen, nehéz viszonyok között éberrel vigyázta a magyar határt. Soha semmi sem kerülte el a figyelmét s mindent részletesen bejelentett.

1916 augusztus 27-én 19 órakor a határszél leporlyázására vezényelték. A harmadik tereptárgyhoz, a vámházhoz jutott csak el. Itt már puskatűz fogadta a járőrt. A románok körülvették a vámházat s ostromolni kezdték azt. Kaffka törm. és népfelkelő járőrtársa heves puskatüzelésére a románok támadása megszűnt. Erre mindketten előjöttek fedezékük mögül s miután az ellenséget másfél kilométer távolságban Magyarországra felé menetelni látták, a vámházban tartózkodó m. kir. honvéd főhadnagy urat maguk közé vették s hárman kúszva elindultak a csendőrlaktanya felé. De bemenni már nem tudtak, mert a románok a laktanyát megszállták.

Mindenütt az ellenség között haladva s rájuk hol itt, hol ott lecsapva, érték be Töröcsvár községbe, hogy szolgálattételre a 82. cs. és kir. gyalogezred egyik zászlóaljánál jelentkezzenek. Kaffka törm. megfigyeléseiről, az ellenség erejéről és vonulási irányáról részletes jelentést tett.

Részvett a zászlóalj minden harcában. Mindenütt derekasan megállta helyét. Különösen Pusztacelinánál tüntette ki magát.

1916 október 11. és 12-én a pusztacelinaui ütközetben vett részt. A század bal oldalvédje volt. Az ellenség túlerővel támadott. Különösen a balszárny forgott veszélyben, mert itt megelőzőleg súlyos veszteséget okozott az ellenség. Kaffka törm. épségben maradt két emberével vette fel a küzdelmet a románokkal s azokra fergetes tüzet zúdított, majd a hevenyészett lövészárokból kiugorva, szuronyrohammal verte szét a románokat úgy, hogy azok sok halott és sebesült hátrahagyásával megfutamodtak.

Kaffka János törzsőrmestert vitéz magatartásáért a 2. osztályú ezüst vitézségi éremmel kétszer s az ezüst érdemkereszttel, a vitézségi érem szalagján, tüntették ki.

CSENDŐR LEKSZIKON.

22. kérdés. Mikor kell a csendőr által foganatosított nyomozást vagy elfogást saját kezdeményezésének és mikor idegen kezdeményezésének (parancsra, felhívásra végzettnek) tekinteni?

Válasz. A csendőr szolgálati eljárását nem befolyásolja, jogain és tennivalóin nem változtat az a körülmény, hogy egy szolgálati cselekményt, pl. nyomozást vagy elfogást önbuzgalomból, saját kezdeményezésére, vagy idegen kezdeményezésre (előjáró parancsnokság parancsára, bíróság vagy hatóság felhívására) teljesít-e. A parancsnak, felhívásnak legfeljebb annyi jelentősége van, hogy a csendőrt a végzett cselekmény érdemét illetően mentesíti a felelősség alól, mert ő csak a szabályszerű végrehajtásért felelős.

Figyelembe jön azonban a kezdeményezés módja akkor, ha arról van szó, hogy a nyomozás vagy az elfogás kizáróan az eljárás csendőr ügybuzgalmának, önálló fellépésének és eljárásának tulajdonítható-e, vagy pedig csak valamilyen parancs vagy felhívás foganatosítását, végrehajtását jelenti? Minden törekvő csendőrnek az a célja, hogy minél több olyan nyomozást mutasson fel, amelyre nem kellett őt külön felhívni vagy utasítani; az öntevékeny csendőr van igazi hasznára a szolgálatnak és a közbiztonságnak. Aki mindig csak azt látja, hallja és csinálja, amire mások nógatják, az csak portyázik, de nem működik. Aki háromszor is megfordul egy községben anélkül, hogy egy ott történt bűncselekményről tudomást szerezne, míg aztán negyedszer felhívásra kinyomozza, nem számíthat olyan elismerésre, mint a másik bajtársa, aki arról mindjárt első ízben értesült, az esetet kinyomozta, az eredménnyel mint saját tevékenységével vonult be és az iktatószámot a szolgálati lapjának nem a harmadik, hanem a negyedik vízszintes rovatába írhatta be.

Milyen esetek fordulhatnak elő a csendőr öntevékenységének elbírálása szempontjából?

1. Ha a csendőr járőrszolgálatban maga szerzett a bűncselekményről tudomást és azt mindjárt ki is nyomozta, az eredmény saját kezdeményezésének számít. Mindegy, hogy miként szerzett a bűncselekményről tudomást, mindegy, hogy bizalmi uton-e vagy hogy azt portyázása közben a sértett vagy más panaszoztól-e, mert az esetek túlnyomó részéről a csendőr úgysem bizalmi uton, hanem feljelentés folytán szokott tudomást szerezni. Az a körülmény, hogy a panaszt felvette, a nyomozást azonnal megindította és az esetet kiderítette, teljesen kimeríti az öntevékenységnek azt a mértékét, amit az utasítás a csendőrtől elvár. Nem az a lényeg, hogy a csendőr mindent bizalmi uton tudjon meg — ámbár a megelőző szolgálatnak ez is lényeges kelléke — hanem, hogy a lakosságnak mindig készséggel rendelkezésére álljon s a nála tett panaszok elintézését ne tolja másra.

2. Ha a bűncselekményt a sértett vagy más az őrsön panaszolja és a már iktatott panaszt az eligazítás alkalmával az őrsparancsnok adja át a csendőrnek, az iktatószámot a szolgálati lap harmadik vízszintes rovatába be kell ugyan írni, de a nyomozás — ha eredménnyel járt — saját kezdeményezésének számít, mert idegen kezdeményezés alatt csak a bíróságtól, hatóságtól eredő felhívást, valamint az őrs előjáró parancsnokságainak valamelyikétől eredő parancsot lehet tekinteni. Kivételt képez az az eset, ha a nyomozással megbízott járőr a bűncselekmény tudomásulvétele vagy a panaszfeljelentés elintézése körül mulasztás terheli (a panaszos a járőrnél már egyszer panaszt tett, de a járőr azt nem intézte el, vagy éppen elhallgatta). Ilyenkor az őrsparancsnok elrendelheti, hogy a járőrzetető a feljelentésnek: „Az eljárás alapja” címszáva alatt ennek kifejezést adjon. (Pl. „Sértettnek az x-i őrsön 1936. márc-

cius 1-én tett panaszja folytán az őrsparancsnok parancsára). Az őrsön tett panaszról ugyanis lényeges és a Szut. 405. pontja alapján mindig tisztázandó körülmény, hogy a bűncselekmény története óta járt-e járőr az illető községben s ha igen, miért nem szerzett tudomást a bűncselekményről és miért nem tett a sértett a járőrnél panaszfeljelentést? Ha az azóta ottjárt járőrt az eset tudomásulvétele vagy a nyomozás megindítása körül mulasztás terheli, akkor már a nyomozást csak parancsra megindítottnak lehet tekinteni. Aki a panaszok felvétele és elintézése körül járőrszolgálatban mulasztást követ el, nemcsak a maga ügybuzgalmát helyezi kedvezőtlen megvilágításba, hanem az egész őrsét is; nemcsak a maga személyes jóhírnevét rontja vele, hanem a bajtársaiét és az egész csendőrségét is. Az ilyen mulasztásnak abban is kifejezésre kell jutnia, hogy a sértett kényszerű utazására teljesített nyomozás már nem értékelhető úgy, mintha anélkül is megindult volna.

Ha azonban a panaszolt bűncselekmény elkövetése óta járőr nem járt a községben, vagy ha az ott járt járőrt a panasz felvétele és elintézése körül mulasztás nem terheli, akkor a sértett által az őrsön tett panaszra megindított nyomozást is saját kezdeményezésének lehet tekinteni. Hogy a két eset közül melyik mikor áll fenn, az őrsparancsnok dönti el.

3. Ha a nyomozás megejtésére a bíróság vagy a hatóság adott felhívást, azt csak akkor lehet saját kezdeményezésének tekinteni, ha az őrs még a felhívás előtt már amugyis folyamatba vette, a felhívás tehát az eljárás megindítása szempontjából tulajdonképpen felesleges volt, vagy elkésett. Ha azonban az őrsnek a felhívás vételéig az ügyről nem volt tudomása, azzal nem foglalkozott, akkor a nyomozás csak „felhívásra” teljesítettnek számít.

4. Ha a bíróság vagy hatóság az őrsöt csupán egyes nyomozó cselekmények foganatosítása végett (kikérdezés, bűnjel őrizetbevétele, stb.) hívta fel, ez nem nyomozás, tehát a tevékenységi naplóba sem lehet bevezetni. Ha azonban a felhívás foganatosításával kapcsolatosan a járőr más olyan bűncselekményt is kinyomozott, amely a felhívásban nem volt megjelölve, vagy ha a felhívásban megjelölt személynél más bűncselekményt is ráderített, ez már saját kezdeményezésű, önálló nyomozás. Ugyanez áll arra az esetre is, ha a nyomozó cselekmények foganatosítását nem bíróság vagy hatóság rendelte el, hanem valamelyik másik őrs vagy a rendőrség kérte.

5. Eredményes pótnyomozás mindig saját kezdeményezésének számít, akkor is, ha az első, eredménytelen nyomozás felhívásra történt.

6. A Bűnügyi Körözések Lapja, a Nyomozati Értesítő, illetve a nyomozókulcs alapján eszközölt elfogás mindig saját kezdeményezésű. Mert igaz ugyan, hogy az elfogás alakilag nem saját kezdeményezésből, hanem nyomozólevél, körözés stb. alapján történik, de ahhoz, hogy a keresett személyt megtalálja, azonosítsa, elfogja, priorálja, a csendőrnek igen nagyfokú öntevékenységre van szüksége. Ezt legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a csendőrök ilven irányú tevékenységében ugyanazon az őrsön is különbségek szoktak lenni: az egyik járőrzetető több körözött egyént fog el, mint a másik, pedig a nyomozólevél, körözés stb. mindkettőjüknek egyformán szól. A körözött egyének felkutatása és elfogása az igazságszolgáltatásnak egyik legnagyobb érdeke, az a csendőr tehát, aki ez irányban szorgalmasan tevékenykedik, megérdemli, hogy a munkáját értékeljék és az eredményt ne annak tulajdonítsák, aki a körözést kiadta, hanem neki, aki azt eredményessé tette.

7. Elfogatóparancs alapján teljesített elfogás felhívásra teljesítettnek számít, mert az elfogatóparancsban az elfogandó egyén neve, és tartózkodási helye meg van jelölve, a csendőrnek tehát nincsen egyéb dolga, mint érte menni és elfogni. Ha azonban az elfogatóparancsban megjelölt egyén közben megszökött és csak hosszabb nyomozás, puhatolás, megfigyelés stb. után sikerül elfogni, az elfogás saját kezdeményezésű.

Az utóbbi esetre kell érteni a folyó évi 3. számunkban adott 10. lexikonválaszunkat is.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cífraságok helyett a magunk levelező-lapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

23. kérdés. Egy gondnokság alá helyezett egyén oly községi bizonyítványt hamisít, amely arról szól, hogy azok az okok, amelyek miatt gondnokság alá helyezték, már megszűntek. A községi bizonyítványra a községi bírót hamisította, a pecsétet pedig a községi jegyző hivatali helyiségében észrevétlenül, lopva ráütötte. Az így hamisított bizonyítványt mellékelte a bírósághoz gondnokság alá helyezésének megszüntetése végett benyújtott kérvényéhez. Mily büncselekmény fogor fenn?

Válasz. A gyanúsított aláírással és pecséttel ellátott hamis közokiratot készített, tehát elkövette a Btk. 391. §-ába ütköző közokirathamisítás büntetést. Ha a hamis községi bizonyítványban hamisított tények, állítások valók, az a kérdés merülhet fel, hogy a hamisításból háramlik-e vagy háramolhatik-e valakire jogsérelem, mert ez a büncselekménynek szintén lényeges tényálladási eleme. Nézetünk szerint a büncselekmény alapos gyanuja ebben az esetben is fennforog, bár a jogsérelem nem magánjogi, hanem közjogi. Közokirathamisítással meg van sértve ugyanis a közokiratok hitelességéhez fűződő általános érdek, amely a jogi fogalom biztonságának egyik alapja. A társadalmi és állami rend szilárdságát veszélyeztetné az, ha bárki hamis közokiratokat gyárthatna, ha mindjárt kétségbevonhatatlan tényekről is.

A közokirat felhasználása nem tényálladási eleme a közokirathamisításnak. Ha valaki hamis közokiratot készít és azt zsebében hordja, a büncselekmény a törvény szerint be van fejezve, de a kísérlet gyanuja mindenesetre fennforog.

24. kérdés. Kell-e annak fegyveradót fizetnie, aki vadászfegyvert tart birtokában, de nem vadászik? Az ilyen fegyver után egyszer megfizetett adó egyszersmindenkorra szól-e avagy évenként kell-e azt fizetni?

Válasz. Lővőfegyver viselésére és tartására az engedélyt a rendőrhatalóság adja. Az engedély után illetéket kell fizetni; ennek lerovása tárgyában az irányadó rendelkezés a 259891 B. M. 1929 sz. rendeletben van.

A rendőrhatalóságnak fegyverviselésre és tartásra adott engedélye után 5 aranykorona (5 P 80 f.) az illeték, ha a lővőfegyver vadászatra alkalmas. A vadászatra nem alkalmas lővőfegyverekre kiadott rendőrhatalósági fegyverviselő és tartó engedélyek nem esnek illeték alá.

Ha az engedély időnként megújítandó, az illetéket minden egyes megújításkor újból le kell róni.

Ha az ilyen vadászfegyver tulajdonosa vadászjegyet vált, az 1929. évi 5007 P. M. sz. rendelet értelmében a vadászjeggyel kapcsolatos fegyverigazolvány után is tartozik illetéket fizetni; ennek összege ugyancsak 5 P 80 fillér. A fegyverigazolvány külön illetéke alól csak úgy mentesül, ha a vadászjegy kiadására irányuló bejelentés napja és a fegyvertartó és viselő engedély kiállításának napja közt még nem telt el 1 év.

25. kérdés. Atmehet-e a vadászatra jogosult a saját területén megsebzett vad után idegen vadászterületre s magával hozhatja-e onnan a sebesült vadat?

Válasz. A sebzett vadat az 1883:XX. 1. t.-c. 17. §-a értelmében üzni nem szabad. A törvény a sebzett és nem sebzett vadnak idegen területen üzése között nem tesz különbséget, hanem mind a két eljárást vadászatnak minősíti. Aki tehát fegyverrel kezében sebzett vadat idegen területen üz és elejt, illetőleg birtokba vesz, ha a megsebesítés saját vadászterületén történt is, idegen területen jogtalanul vadászott, vagyis az 1883:XX. 1. t.-c. 26. vagy 27. §-ába ütköző kihágást követte el.

26. kérdés. Szabad-e idegen vadászterületen töltött vadászfegyverrel áthaladni?

Válasz. Idegen vadászterületen töltött puskával áthaladni magábanvéve megállapítja az 1883:XX. 1. t.-c. 26. §-ába ütköző vadászati kihágást. Ez a kihágás akkor is fennforog, ha a fegyvert nem a karon, hanem rejtve viselik. A törvény ugyanis nem tesz különbséget eredményes és eredménytelen orrvadászat között. Idegen vadászterületen fegyveresen áthaladó egyén csak úgy menekülhet az orrvadászat gyanújától, ha igazolja, hogy fegyvere vadászatra alkalmatlan.

27. kérdés. Büntetőjogi szempontból van-e különbség a nemzeti zászló meggyalázása esetén, ha a zászlón nemzeti címer nincsen?

Válasz. A nemzetragalmazás és nemzetgyalázás jogi tárgya a magyar állam és a magyar nemzet becsülete lé-

Tavaszi rendezgetés az ukki laktanyaudvaron.

(Dömötör Lajos cső. felv.)

vén, az államot jelképező színek, vagyis a nemzeti lobogó meggyalázása az állam ellen irányuló cselekménynek tekintendő. Bár a nemzeti lobogón (a m. kir. honvédségről szóló 1921:XLIX. t.-c. 3. §-a szerint) az ország címere is rajta van, büntetőjogi szempontból ez közömbös, ha megállapítható, hogy a gyalázás ténye az államot jelképező színek ellen irányult.

28. kérdés. Felbontható-e az örökbefogadási szerződés?

Válasz. Az örökbefogadási szerződésekre is áll az a szerződésekre vonatkozó általános magánjogi szabály, hogy a felek közös megegyezésével felbontható. Minthogy azonban az örökbefogadási szerződést az igazságügyminiszter hagyta jóvá, felbontása is csak az igazságügyminiszter hozzájárulásával történhetik meg.

29. kérdés. Olyan helyeken, ahol a m. kir. rendőrkapitányság, mint büntetőbíróskör működik, mit értünk ezen a kifejezésen: „közigazgatási hatóság mint rendőri büntetőbíróskör?” Milyen kihágások tartoznak az utóbbiak hatáskörébe?

Válasz. Közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíróskör kifejezésen értjük mindazokat a közigazgatási hatóságokat, amelyek hatáskörébe tartozik a rendőri büntetőbíróskör. Ezek elsőfokú a következők:

a) kis- és nagyközségekben a főszolgabíró vagy helyettese (a szolgabíró); abban a községben pedig, amelynek területére az állami rendőrség működése kiterjed, az állami rendőrség hatáskörébe tartozó ügyekben az állami rendőrkapitányság (kirendeltség) vezetője vagy helyette a belügyminiszter megbízta rendőrtisztviselő (fogalmazó);

b) törvényhatósági joggal felruházott és megyei városokban az államrendőrség hatáskörébe tartozó ügyekben a rendőrkapitányság vezetője vagy helyette a belügyminiszter megbízta tisztviselő (fogalmazó); egyéb ügyekben a törvényhatósági bizottság, illetőleg a képviselőtestület által megbízott tisztviselő;

c) Budapesten az államrendőrség hatáskörébe utalt ügyben az államrendőrség kerületi kapitánysága vagy helyette a belügyminiszter megbízta tisztviselő (fogalmazó); egyéb ügyekben a kerületi előjáró (vagy helyettese);

d) mezőrendőri vagy erdei kihágási ügyekben, ha a kár (kárdíj) 40 P értékűnél nem több, s ha a feljelentést a községi előjáróságnál teszik, a községi bíróság.

Látható tehát, hogy ezt a két elnevezést „m. kir. rendőrkapitányság, mint rendőri büntetőbíróskör” és „közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíróskör” egymással szembeállítani nem lehet, mert a rendőrkapitányság is közigazgatási hatóság s csupán közelebbi részmeghatározása annak az általános gyűjtőfogalomnak, amelyet „a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíróskör” fejez ki.

Természetesen előfordul, hogy ugyanannak a helységnek területén többféle elsőfokú, rendőri büntetőbírói hatáskörre jogosult közigazgatási hatóság működik. Így például a székesfővárosban bíraskodik az államrendőrség is, a kerületi előjáróság is, valamint a pestkörnyéki egyes községekre vonatkozólag az itt székelő járási főszolga-

bíró is. Ugyanilyen helyzet előfordul vidéki városokban is. Milyen kihágásokat bírál el az egyik és a másik, ezt azok a jogforrások (törvények, rendeletek, közgyűlési határozatok) mondják meg, amelyekben az illető kihágások tényálladékait szabályozták.

30. kérdés. A Szut. 502. pontjának 5. bekezdése szerint az országgyűlés (képviselőház, felsőház) tagjainak mentelmi joga nem akadályozza a bünvádi eljáráson kívül bármely más olyan eljárás lefolytatását, amely a törvényhozói hivatás szabad gyakorlását nem gátolja. Milyen más eljárást kell itt érteni, tekintve azt, hogy a csendőrség csak bünvádi ügyekben nyomoz?

Válasz. A csendőrségnek a Szut. 1. pontjában meghatározott feladatköre nemcsak a bünvádi ügyek kinyomozására szorítkozik, hanem ezenfelül még számtalan olyan szolgálati kötelessége érintheti adott esetben a törvényhozás tagjainak személyét, érdekét vagy általában jogviszonyait, amelyekre a csendőr anélkül van kötelezve, hogy ez a kötelesség a bünvádi nyomozás fogalmi körébe tartoznék.

Igy például tűzveszedelem idején, közveszedelem elhárítása végett a csendőrnek az országgyűlési tag birtokán lehet fontos és sürgős intézkedni valója; ennek az intézkedésnek nem lehet akadálya a mentelmi jog. Vagy például egy bűncselekmény elkövetése miatt életveszedelemben levő egyén segélykiáltására szintén megjelenhetik az országgyűlési tag magántulajdonában levő területen, ha az országgyűlés tagja nem szerepelhet is gyanúsítottként, stb.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Három érdekes eset.

írta: VÁSARHELYI ANDRÁS ny. törzsőrmester
(Erdősokonya).

I.

Az 1912. év folyamán N. községben állomásozó őrsön szolgáltam. Községünkben napirenden voltak a baromfilopások. Néha egy éjszaka egyszerre két-három helyről is loptak. A tolvajok a baromfit a helyszínen leölték s úgy vitték el magukkal. Több helyen feltűnt, hogy a baromfiótlak ajtónyílása olyan kisméretű volt, hogy azon csak 10—12 éves gyermek bújhatott be. Ebből arra következtethettünk, hogy a tolvajok gyermekek, suhancok lehetnek, vagy legalább is lenni kell közöttük ilyenek. A nyomozást ebből a feltevésből kiindulva mindig megtartottuk, de a tolvajokat nem sikerült kiderítenünk.

A laktanyánk utcasarkon állott. Megfigyeltem, hogy egy középtermetű nő naponta többször elhalad a laktanyát határoló utcák egyikén, majd a másik utcán visszatér. Az a gondolatom támadt, hogy a nő a laktanyát figyelheti. A nő kilétét kipuhatoltam. Férjes asszony volt, két gyermekkel. Az egyik 12, a másik 14 éves fiú volt. Férje asztalosmester, igen szegényesen éltek. A két feltevést összekapcsolva, arra az újabb feltevésre jutottam, hogy a baromfilopásokat az asztalos fiai követik el. Ügy okoskodtam ugyanis, hogy anyjuknak valami okának kell lenni arra, hogy a laktanya iránt állandóan olyan meleg érdeklődést tanúsít.

Megfigyelésemet és feltevésemet jelentettem Kovács József őrmester, őrsparancsnokomnak. Őrsparancsnokom másodmagammal szolgálatba vezényelt. A sötétség beállta a községen kívül tartózkodtunk, majd egy községi rendőrt magunk mellé véve lest tartottunk a gyanúba vett család lakása közelében. 23 óra tájban azt észleltem, hogy az asztalosmester két fiával eltávozik a lakásáról. Nyomonkövettük őket. Az utcáról egy udvarba másztak át a kerítésen, ahol azután baromfilopáson tettenértük őket.

A 12 éves fiú bebújt a baromfiótlába s társainak kiadogatta a baromfit. Atyja és bátyja a baromfiakat leölték és zsákba rakták. 36 baromfilopást ismertek be. A baromfiakat megtisztítva és besózva, Budapestre hordták és ott értékesítették. Budapesten két orgazdájuk is kézrekerült.

Kiderült, hogy az asztalos felesége tényleg azért kerülgette a csendőrlaktanyát, hogy a csendőröket szemmel tarthassa. Azt figyelte, hogy indul-e szolgálatba járőr s mely irányba távozik a községből.

*

A csendőr sohasem tudhatja, mikor veheti annak hasznát, amit lát, hall vagy tapasztal. Éppen ezért sohasé elégedjen meg a megfigyelt dolgok egyszerű tudomásulvételével, hanem igyekezzék mindig a tapasztalatok mélyére pillantani és az okokat feltárni. Ezzel a módszerrel sok olyan értékes adat birtokába juthat, amelyeknek akár a megelőző, akár a nyomozó szolgálatban jó hasznát veheti.

Valószínű, hogy más bűnözők is úgy gondolkoznak, mint itt a tyúktolvajok és rájönnek az őrs figyeléséből rájuk háramló előnyökre. Ez a második tanulság, amelyet a leírt esetből meríthetünk.

II.

Az 1913. év folyamán villamosvasútról történt sorozatos vörösréz-huzallopások nyugtalanították az őrsöt. A tettesek a helyszínen a huzalt erős drótvágóolló segítségével metszették le. A helyszínen maradt csonkahuzal végein szabadszemmel alig kivehető kiemelkedés volt látható. Ez a lényegtelennek látszó jelenség arra utalt, hogy a drótvágóolló éle csorba.

A lopások megtörténte előtt körülbelül egy évvel egy községünkben lakó ember lakatosműhelyében láttam egy erős drótvágóollót. Ez jutott most eszembe. Felkerestük az illető lakatot. A drótvágóollót tüzetesen szemügyre vettem és megállapítottam, hogy az olló élén körülbelül egy milliméternyi csorba van, mely megfelel a helyszínen talált huzal vágási felületén tapasztalt kiemelkedésnek. A házkutatás alkalmával a géplakatos műhelyének a padlásán nagymennyiségű vörösréz-huzalt találtunk.

A gyanúsított beismerte, hogy a huzalt a villamosvasútról lopta. A lemezésnél tényleg a csorbaélű ollót használta.

*

Ez az eset is alátámasztja az előbbi nyomozásból lezárt tanulság első részét, továbbá rámutat az eszköznyomok fontosságára. A helyszínen az eszköznyomok gondos felkutatását ezért sohasé mulasszuk el.

III.

1914. év január havában egyik őrsünk területén lakó fűszeres üzletében a fűszeráru egy éjjel elégett. Tíz év leforgása alatt ez a fűszerüzlet most már ötödször vált a lángok martalékává.

Az utolsó tüzesetre vonatkozóan a fűszeres azt adta elő, hogy üzletét haragosai gyújtották fel. Ő 23 óra tájban vette észre a tüzet, akkorra azonban az üzlethelyiségében levő fűszeráru már elégett. Azt is előadta, hogy az üzlet utcafelőli ablakának az egyik fiókját a tettes sárral bekente, az üveget betörte és azon a nyíláson keresztül gyújthatta fel az üzletet.

A fűszerüzletet a hálósobától — ahol a fűszeres előadása szerint tartózkodott — konyhahelyiség választotta el. Azzal védekezett, hogy ezért nem vette észre idejében a tüzet.

Az ablak tényleg be volt törve. Alaposan megvizsgáltam. Gondosan szemügyre vettem minden üvegcserépet és azok fekvőhelyét. A vizsgálat kettős eredménnyel járt. Megállapítottam, hogy a sár az eltörött ablaküvegeknek arra az oldalára van rákenve, amelyik fagyos. Ezzel szemben tapasztalt tény az, hogy téli hideg idő alkalmával az épületek ablaküvegei belül fagnak be. Az üvegdarabok ezenkívül az udvaron, a betört ablak alatt, a fal tövében hevertek, ami szintén azt bizonyította, hogy az ablakot belülről törték be.

Az udvaron megtartott helyszíni szemle további adatokhoz juttatott. A lakás 180 cm magas léckerítéssel volt körülzárva. Ugyanilyen magas lécből készült a kerítésajtó is, melyet üzletzárás után a tulajdonos bezárt. A tettes tehát az udvarba csakis a léckerítésen átmászva juthatott. Ez volt a fűszeres feltevése is. A jámbor azonban nem számolt azokkal az áruló adatokkal, amelyeket az időjárás és a helyszíni nyomok egybevetése szolgáltathat.

A tüzeset megtörténte napján egész napon át csendesen esett a hó; szél nem fújt. A hóesés 20 óra tájban teljesen megszűnt.

A kerítést alkotó lécek csúcsain a hó érintetlenül rajta volt, úgy, amint rájuk esett. Ha valaki a léckerítésen átmászik, a lécek csúcsairól a havat testével lehorszolja, s mivel ez nem történt meg, a kerítésen senki sem mászhatott be.

A bizonyítékok súlya alatt a fűszeres beismerte, hogy mind az ötször ő gyújtotta fel az üzletét, hogy a biztosítás összegét megkapja. A bíróság háromévi fegyházzal büntette.

*

KÉRJE - KAPJA!

A most megjelent foto optikai, rádió 144 oldalas árjegyzéket az alkalmi vételek listájával.

HATSCHKEK és FARKAS
SZAKÜZLETEI

Budapest, IV, Károly-körút 28, VI, Andrassy-út 31, VII, Rákóczi-út 80

Pollák Rezső „ALBA” cipőáruház
Székesfehérvár

Bőr- és lakk-síma zugoscipők, csizmák, női és gyermekcipők legjobb beszerzési forrása. Kérjen képes árjegyzéket.

Kedvező fizetési feltételek.

Az adatok gondolkozó fővel való vizsgálata rendszerint fontos újabb adatok birtokába juttatja a nyomozó csendőrt. Itt az üvegcserép fekvőhelyéből és az üveg fagyos oldalának a besározásából az ablak belülről való betörésére és ebből viszont a helyszín félrevezetés végett való beállítására lehetett következtetni.

Az időjárás viszonyokat mindig tisztázni kell, mert ezek az egyéb helyszíni adatokkal kapcsolatba hozva, fontos következtetésekre adhatnak alapot. A havazás megszűnési időpontjának megállapítása egyrészt, másrészt a léccsúcsokat borító sértetlen hósapka kétségtelessé tette, hogy a kerítésen senki sem mászott át.

Egészen apró dolgok, amelyeket a nyomozó megfigyelt, de éppen az ilyen apróságokra nem terjed ki a figyelme másnak és ezen lehet a csatát megnyerni, mint ebben az esetben is igen szépen és meggyőzően sikerült.

Betörés kiderítése.

írta: **DUKAI JÁNOS** törzsőrmester (Tárnok).

A tárnoki különítményről 1935 november 4-én különítményparancsnokom különböző ügyek nyomozására Vörös Ferenc csendőrrel szolgálatba vezényelt. Tárnok községben 10 óra 15 perckor különítményparancsnoktól a napos útján azt a parancsot kaptam, hogy Erd-Ilkajajorban 1935. évi november 3-áról 4-ére menő éjjel Benkő Józsefné* dohánytőzsdéjét ismeretlen tettesek feltörték és dohányneműeket, valamint a dohánytőzsdékben árusított egyéb tárgyakat, úgymint levelezőlapokat, radírgumikat, cigarettaszípkákat stb. elloptak.

A helyszínen megjelenve, a már ott levő és ránk várakozó telepőrök, mint bizalmi egyének jelenlétében a helyszíni szemlét megtartottuk. A dohánytőzsdé helyiségében minden össze volt forgatva. Az alapos helyszíni szemle és a helyiség átkutatása alkalmával a falhoz támasztott és deszkából készült dohányállvány alatt egy

* A neveket megváltoztattuk. (A szerk.)

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

ÓRÁSMESTER, ÉKSZERÉSZ

NYIREGYHÁZA

TEL.: 229

Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, szebbnél-szebb ékszerek, ébresztő és fali órák, a csendőrség részére **reszletre** is. Választékot pórtómentesen küldök. Javításokat szakszerűen végzek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BÚTOR

tartós, modern kivitelben, kényelmes részletfizetésre kapható:

KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT.

Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

Fióküzlet: VII., Péterfy Sándor-u. 40. Hernád-u. sarok.

Írógépek

a m. kir. csendőrség tagjainak kedvező áron és fizetési feltételekkel

Kovács A. és Társa

Royal írógépek vezérképvisellete, Budapest, V., Nádor-u. 5. Telefon: 8-13-67.

fekete kabátra és egy fekete mellényre való gombot találtunk. A sértett a talált gombokra kijelentette, hogy nem az ő gombjai, nem ismeri őket, valószínű, hogy a tettesek hagyhatták ott.

A helyszíni szemle után a dohánytőzsde közelében lakó vendéglőst kérdeztük ki arra vonatkozóan, hogy a kérdéses éjszakán vendéglőjét mikor zárta be, onnan kik és mikor távoztak el. A vendéglős felsorolta, hogy kik voltak akkoriban a vendéglőjében és mikor távoztak el, de vendégei megbízhatóságát hangoztatta. Ezt a nézetet magam is osztottam, mivel azokat az egyéneket, akiket a vendéglős megnevezett, megbízhatóknak ismertem.

Ezek után a szétszórt és csak részben beépített telepen sorra felkerestem azokat az embereket, akiket az őrök gyanús egyénekként ismert. A helyszínen talált gombokat összehasonlítottam a gyanús egyének ruháin levő gombokkal, de ez eredményre nem vezetett. Másnap a nyomozást más irányban folytattam. A telepen lakóktól, majd az Érd-ilkamajori erdőréz szomszédságában és Törökbálint-Idamajorban érdeklődtünk olyan egyének után, akiket a kérdéses éjjelen a szabadban láttak, vagy akik valamivel gyanúsá tették magukat.

Az Idamajorban elmondták, hogy oda jár egy Mosdós Frigyes nevű, Érd-bentapusztai legény, aki a betörést megelőző napon is ott volt és 21—22 óra közötti időben távozott el. Kérdéseimre közölték azt is, hogy a legény barna ruhát viselt. Idamajorból Érd-Ilkamajorba menet találkoztunk Fehér Jánosné Érd-parkvárosi lakossal, akivel beszélgetésbe bocsátkoztunk. Beszéd közben megkérdeztem tőle, hogy a betörés éjszakáján nem volt-e távol a lakásáról, ha igen, hol és mikor ment haza és találkozott-e valakivel. Az asszony elmondta, hogy a kérdéses éjjel férjével egyik ismerősüktől hazatérőben, a dohánytőzsde közelében az úton szembetalálkoztak Mosdós Frigyesel. Mivel Mosdóst ismerték, megszólították és a lakásukra hívták, borral kínálták. Mosdós egy pohár bort el is fogyasztott, majd körülbelül 10—15 pernyi tartózkodás után lakásukról eltávozott azzal, hogy bentapusztai lakására megy.

Ez az értesülés figyelmemet Mosdósra terelte. Ha nem is ő követte el a betörést, de a betörés idejében a helyszín közelében járt és így esetleg a nyomozás további menetéhez adatokkal szolgálhat. Érd-Bentapusztára érve, bizalmi egyéneket vettünk magunk mellé és azokkal együtt megjelentünk Mosdós lakásán. Először tanuként kérdeztem ki. A kikérdezés alkalmával többször ellentmondásokba keveredett, ami az ellene felmerült gyanúmat még jobban megerősítette.

Megmotoztuk és házkutatást tartottunk. A gombokkal nem volt szerencsénk. Mosdós egyetlen ruhájáról sem hiányoztak gombok, de a meglévő gombok sem hasonlítottak a helyszínen találtakhoz. A szekrényben lógó kabátja zsebében azonban egy sárga bőrlevéltárcában két darab zöldszínű radírgumit, a rajta levő nadrágja zsebében, a dohánytárcában pedig egy darab tengerinád cigarettaszípkát és egy darab nikotex Levente cigaretta találtunk. Ezeknek holszerzésére vonatkozóan előadta, hogy a radírgumikat Érd községben egy fűszerkereskedésben, míg a cigarettaszípkát és a Levente cigarettát a fűszerkereskedés közelében levő dohánytőzsdében vásárolta. Utána jártunk a dolognak. Mosdós állítását mind a fűszeres, mind a dohánytőzsdés határozottan megcáfolta. A fűszeres ilyen radírgumit nem is tartott az üzletében, de a dohánytőzsdés sem árult olyan nádszípkát, mint amilyen Mosdós zsebéből előkerült.

Mosdós még továbbra is a tagadásban keresett menedéket, de midőn az ellene szóló bizonyítékokat elébetartam és rámutattam a védekezésében levő ellentmondásokra, beismerte, hogy a betörést ő követte el. Az ellopott dohányneműt, radírgumit, levelezőlapokat és cigarettaszípkákat hazavitte és egy ládába rakva, a puszta mellett levő homokosgödörbe elásta, ahonnan azokat a járőrnek előadta.

Beismerte azt is, hogy a kabátja zsebében talált levéltárcát 1935 október 4-én Érd községben tartott népbúcsú alkalmával az utcán találta és megtartotta magának.

A helyszínen talált gombokról később kiderült, hogy azok a sértett egyik régi, már használaton kívül helyezett ruhájáról származnak.

Nem minden arany, ami fénylik, tartja a közmondás. Hasonlóképpen nem kell mindennek kapcsolatosnak lennie az elkövetett bűncselekménnyel, amit a helyszínen találunk. A helyszínen talált nyomokat és látszólag a tettes által visszahagyott tárgyakat ezért csak akkor szabad következtetések alapjául elfogadni, ha azoknak az elkövetett bűncselekménnyel való okozati összefüggését, a tettestől való származását kétségtelenül tisztáztuk. Ha ezt elmulasztjuk, akkor következtetéseink könnyen nem odatartozó nyomokra, tárgyra épülhetnek fel és a nyomozást hamis irányba terelhetik.

6-7^{1/2} havi hitelle
Vásároljon a pécsi Takarékoság vásárlási könyvével
56 előkelő cége: Megbízható!
 Felvi'ugosításf nyujt: Pécs, Dunán'ül'li Bank r.-t.

Írógépek a m. kir. csendőrség tagjainak kedvező áron és fizetési feltételekkel
PALAI TS GEZA írógép műszerész mester **PÉCS Jókai-tér 2.** Telefon 21-63.
 Írógépek eladása, javítása. - Kellékek. - Alkatrészek.

Mielőtt vásárol, tekintse meg raktárunkat!
 ahol megtalálja a legnagyobb választékot férfi és női szövet, selyem, vászon-, ágy- és asztalneműben, függöny, átvető, paplan, bőrvászon és linoleumban. Magyar és keleti perzsa szőnyegek, futó- és asztali szőnyegek minden kivitelben, flanel-, gyapjútakarók a legolcsóbb árban kaphatók.
HIRSCH és POLLÁK cégnél, PÉCS Irgalmasok-u. 4
 Takarékosági könyvre 6-7^{1/2} havi hitelt nyújtunk.

Cipőt megbízható minőségben, elsőrendű kivitelben, méltányos áron vásároljunk **Pollák** cipő-áruházában **Pécs** Irgalmasok-utca
 A „Takarékosság” tagja

HÍREK.

Látogatás a budapesti nyomozó alakulatoknál. A közigazgatási továbbképző tanfolyam hallgatói *Mártonffy Károly* egyetemi m. tanár, miniszteri osztálytanácsos vezetésével 1936 március 24-én 16 óra 30 perckor látogatást tettek a Böszörményi úti csendőrlaktanyában, mely alkalommal a nyomozó alakulatokat és a közlekedési őrsöt tekintették meg. A tanfolyam hallgatóit *vitész Sellyey Vilmos* őrnagy, nyomozó osztályparancsnok fogadta. A vendégek a budapesti csendőrtisztai társalgó nagytermében foglaltak helyet, ahol 20 perces előadás keretében *vitész Sellyey Vilmos* őrnagy a nyomozó alakulatok szervezetéről és szolgálatáról előadást tartott. A nagy tetszéssel fogadott előadás után a vendégek a laktanya udvarán a közlekedési őrs kivonult gépjárműveit, majd a budapesti 1. nyomozó alosztály által a helyszínelő gépkocsi bevonásával bemutatott gyakorlati helyszíni szemlét tekintették meg. A helyszíni szemle rendezésénél a nyomozó osztályparancsnokságot az a cél vezérelte, hogy a csendőrségi nyomozószolgálat korszerű színvonalát kidomborítsa. 17 óra 30 perctől 18 óra 45 percig terjedő időben a tanfolyam hallgatói — nagy számukra való tekintettel — három csoportra oszolva, a nyomozó osztályparancsnokság tisztjei kíséretében megtekintették a törzsosztályt, a bűnügyi laboratóriumot, a csendőrségi hírközpontot és nyilvántartást. Az egyes szerveket *Olchváry-Milvius Attila*, *vitész Ridegh Rajmond* őrnagyok, *Hódosy Pál* és *vitész Kudar Lajos* századosok ismertették. A látogatók a bemutatás során nagy érdeklődést tanúsítottak és leplezetlen meglepődésüknek, szinte örömlüknek adtak kifejezést afelett, ahogy a csendőrség korszerű nyomozó intézményeit közelebbről megismerhették.

A Katonai Írók Köre március 26-án 16 órai kezdettel az Országos Tiszti Kaszinó kis dísztermében nyilvános felolvasó ülést, utána pedig közgyűlést és tagválasztó zárt ülést tartott. A megnyitó beszédet *vitész Aggházy Kamil* ezredes, a Kör ügyvezető alelnöke tartotta, összefoglalva a magyar katonai irodalom multját, jelenét és rámutatva a jövő fejlődés útjaira és tennivalóira. *Vitész Képes-Harjay Szilárd* ezredes, a Kör meghívott vendége verseiből olvasott fel, *Pohárnok Jenő* tanár (Győr) háborús novellájával tartotta székfoglalóját. *Vitész Szentnémedy Ferenc* vezérkari szgt. őrnagy a légi-háború kérdéséről tartott értekezést, majd *Vályi Nagy Géza* százados, a Petőfi Társaság tagja olvasott fel verseiből. A zárószót *Folba János* pápai prelátnak, táborigaznoksági főesperesnek mondta. Azután a közgyűlés megválasztotta az új tagokat, köztük a csendőrtisztikából *Olchváry-Milvius Attila* őrnagyot, *vitész Ridegh Rajmond* őrnagyot, *Beöthy Kálmán* századosot és *Dienes Andor* g. főhadnagyot.

Próbacsendőrök vizsgája Tatán. Március 13. és 14-én *vitész Szinai Szinay Béla* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője jelenlétében a tatabányai tanalosztálynál elméleti kiképzés alatt állott 97 próbacsendőr vizsgáját megtartották. Ki-

tűnő eredménnyel vizsgázott: *Szabó István*, *Somogyi Pál*, *Jenőfi (Jacsószki) Mihály*, *Szabó Zsigmond*, *Esküdt Imre*, *Tamási József*, *Jóna Antal*, *Kovács Károly*, *Molnár István I.*, *Solymos János*, *Takács János*, *Marosi Gyula*, *Pusztai Mihály*, *Peresztegi József*, *Chapó István*, *Baranyai József* és *Maróthi Mihály* próbacsendőr. Az „A” tanteremben elsőnek vizsgázott *Szabó István* (balról) és a „B” tanteremben elsőnek vizsgázott *Somogyi Pál* próbacsendőr képét itt közöljük.

Dicséret. A m. kir. csendőrség felügyelője dicséret okirattal látta el *Tóth-Péli József* tthts-t, mert mint a csendőrség felügyelője ügyészehez beosztott irodai segédmunkás, teendőit mindenkor példás lelkiismeretességgel és kötelességtudással, igen jó eredménnyel végezte.

Ismeretlen öngyilkos. Március 10-én 10–11 óra közötti időben a borsodnádasdi őrs egyik járőre, Borsodnádasd és Vajác bányatelep közelében, kb. 200 méter távolságban egy ismeretlent pillantott meg, aki a járőrrel szemben haladt. Az ismeretlen a járőr megpillantása után hirtelen visszafordult és gyors léptekkel Vajács bányatelepre sietett. A járőr a gyanúsán viselkedő ember után ment, akit az említett bányatelepen, egyik lakás udvarán, az illemhelyre bezárkózva megtalált. Mire azonban a járőr az illemhely ajtaját kinyitotta, az ismeretlen kénsavval megmérgezte magát. Mivel az öngyilkosnál semmiféle személyazonossági

Kérjen árjegyzéket.

Steyr-Puch-Everest kerékpárok!
10-15-20 pengős havi részletre!

Szigeti Károly Budapest,
V. Visegrádi utca 11/a. Emelet.

BÁNFAI BÉLA

látszerész és fotó szaküzlete

Pécs-Zalaegerszeg

Kedvező fizetési feltételek

Szent István-Társulat

≡ könyv- és papírkereskedése ≡ Olcsó árak!
Pécs, Széchenyi-tér 17. ◆ jó minőség!

Az összes katonai alakulatok papír és frószter szállítója!

BÚTORT LEGJOBBAN

az évtizedek óta közismert

BOG-MIL

bútoráruházban VI., VILMOSCSÁSZÁR-ÚT 43 vásárolhat
(Báthory-utcával szemközt). Hálósobák, ebédlők és

kombinált bútorok nagy választékban. Olcsó árak! Kívánságra fizetési kedvezmény.

Gondoljon egészségére: Szívjon NIKOTEXET!

okmány nem volt, kilétét megállapítani nem sikerült. Az eszméletlen embert a járó az ózdi vasgyári kórházba szállította, ahol anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, március 11-én fél 1 órakor meghalt. Megállapítás szerint az elhalt Ózdi kórházban több házánál kéregetés céljából megfordult s ez alkalommal minden esetben más és más nevet mondott.

Fegyverhasználat. A bajai örs állományába tartozó *Csanádi Mihály* csendőrt március 18-án, 23—24 óra közötti időben a bajai Korona-vendégházban polgári egyének megtámadták. A támadók a felszólítás ellenére támadásukkal nem hagytak fel s ezért Csanádi csendőr kardot használt ellenük. A fegyverhasználat eredménye súlyos, de nem életveszélyes. Csanádi csendőr könnyebben megsérült. A kivizsgálás megindult.

Ismétlés közben elsült a puská. A nyírábrányi örs állományába tartozó *Gereci Sándor* őrmester, *Gere Gábor* csendőr és *Tánczos Péter* próbacsendőrből állott járó március 11-én 10 órakor Nyírábrány közepén lopást nyomozott. A járó *Bodnár Sándor* lakásán gyanús eredetű sertéshúst talált s a hús holszerzésének tisztázása végett felszólította Bodnárt, hogy kikérdezése végett kövesse az őrsre. Bodnár a járó felszólításának nem engedelmeskedett, mire Gereci őrmester az elővezetés végett való őrizetbevételét, majd elfogását kijelentve, Bodnár megbilincselését elrendelte. Ismétlés közben azonban puskája elsült, a lövedék Bodnárt eltalálta és súlyosan megsebesítette. A debreceni klinikára szállították. A járó tagjai nem sérültek meg. A kivizsgálás folyamatban van.

Az alkohol. A sajószentpéteri örs állományába tartozó *Tóth Agoston* csendőr — aki Egerben hatheti egészségügyi szabadságát töltötte — márc. 13-ára virradóra meg nem állapítható mértékben megittasodva, a társaságában volt *Szerédi György* állásnélküli pincért az utcán kardjával a bal vállán sérülés okozása nélkül megütötte, majd jobb alsó lábszárára megrugta. Szerédi 8 napon alul gyógyuló sérülést szenvedett. Az egri osztályparancsnokság március 16-án 18 órakor előzetes letartóztatásba helyezte Tóth csendőrt és a további eljárás végett a miskolci osztályparancsnokságnak átadta. A kivizsgálás folyik.

Foglyok megszökése. A nagygyárádi örs egyik járőre *Petrovics József* és *Kolompár József mohácsi* lakos cigányokat a pécsi kir. ügyészségtől nyomozásra kísérte. A cigányok március 8-án 3 óra tájban, a Sátorhely-pusztai pihenőszobából bilincseléssel együtt megszöktek. A kivizsgálás megindult.

Csendőrségi Közlöny 6. szám. Személyes ügyek: Miniszteri rendeletek. *Áthelyeztetett:* *Benedek Géza* fhdgy., a budapesti I. kerület szárnyparancsnokhelyettese Budapesten, oktatóniszti minőségben a szegedi V. kerület makói I. gyalog tanalosztályhoz Makóra. — *Allandó nyugállományba helyeztetett:* *Szomori József* székesfehérvári II., *Máté László*, *Vargyas Pál*, *Belső Vendel* szombathelyi III., *Dalka István*, *Máté* (Török) *János* pécsi IV. és *Lukács Imre* miskolci VII. kerületi thts. — *Várakozási illetményekkel szabadságoltatott:* *Kacsó Albert* székesfehérvári II. kerületbeli thts. — *Névváltoztatások:* *Bélny József* prbcső. családi nevét „*Bérczes*”-re, *Jacsánszki Mihály* prbcső. „*Jenőfi*”-re, *Kácsor Sándor* prbcső. „*Kárpalmi*”-ra, *Rozmán Endre* prbcső. „*Répcsevölgyi*”-re, *Bandur Ferenc* prbcső. „*Bárkányi*”-ra és *Bencsik András* thts. „*Bérces*”-re változtatta belügyminiszteri engedéllyel. — Szabályrendeletek.

3

IGAZ SZÓ

ROYAL BUTOR JÓ
RÉSZLETRE IS OLCSÓ
BAROSS-UTCA 34 és 36.

Családi ház Siófokon (Zrinyi-utca 24.) eladó. 2450-ól villatelen egy szoba-konyha, éléskamra, nyári konyha. Vízvezeték, villany bevezethető. P 2800.—. Egyezzerrel átvehető. Bognár György ingatlanforgalmi irodája. Siófok. Tulajdon. Nagy János „Hangya”, Madocsa.

Statisztikai adatgyűjtés kérdőíveinek kitöltésével kapcsolatos 50.175/eln. VI. c. 136. sz. B. M. körendelet hatálylanítása. — Szolgálati jelek fokozatait római számmal meg kell jelölni. — A névviszontérési és a balatonfüredi csendőrségi gyógyházak megnyitása. — Az érmelegítővel ellátott tábortéli kötött gyapjúkesztyűk gyártási egyenetlensége. — A közúti forgalomban résztvevő magánhasználatú teher szállító s különleges, továbbá a közhasználatú gépjárművek és pótkocsik (póttengelyek) megvizsgálása s az ezzel kapcsolatos büntető rendelkezések. — A m. kir. csendőrség ideiglenes beszállásolása. — 31. M. Kézigránát utasítás helyesbítése. — Az erdei szalonkára vonatkozólag fennálló tavaszi hajtóvadászati tilalom ideiglenes felfüggesztése. — Vitéz Szikszai József thts. részére 1928. évi január 1-én kiállított és elvesztett 17.336. számú személyazonossági igazolványt a miskolci VII. kerületi parancsnokság érvénytelenítette. — Pályázati hirdetmény segédtszti és altiszti állásokra a m. kir. államvasutak igazgatóságához.

Az Országos Tiszti Kaszinó közlései. *Vadászat.* Törökbalinti apróvadasterület bérlete. Az OTK Törökbalint község 3300 kat. hold határának vadászati jogát átvette. Évente kb. 1000 fogoly, 300 nyul és 60 fácán löhető. Utazási költség vasúton Kelenföldtől oda-vissza 40 fillér. A terület a Gellért-térről Hév.-vel is elérhető. Összesen 15 tagot veszünk fel. Évi tagsági díj legfeljebb 180 pengő, mely összeg 15 pengős havi részletekben is fizethető. A bérleti év február 1-én kezdődik és január 31-ig tart. Jelentkezés: azonnal az OTK titkárnál. *Tennis.* Az OTK a Margitszigeten a Hungária evezőegylet mellett önálló területet szerzett, melyen 3 teniszpályát létesített. A tenisz-szakosztály tagjainak száma 60 fő lesz. Tagsági díj: labdával együtt az egész időnyre mindennapi használatra 40 pengő. (Gyermekek a felét fizetik.) Trénerrel az OTK gondoskodni fog. Tagok elvileg csak kaszinótagok és azok hozzátartozói lehetnek. Jelentkezés azonnal. Bővebb felvilágosítást az OTK igazgatósága nyújt. — *Nyári klubház.* *Evezés.* Az OTK víziházát (klub és evezőház) a Margitsziget pesti oldalán a teniszpályák mellett (Hungária evezőegylet alatt) állítjuk fel. Napozás, zuhany és fürdés lehetőség biztosítva. Klubélethez szükségesek kellékek, olcsó büffé stb. rendelkezésre állanak. — *Margitszigeti belépő.* Szigetbelépők az OTK tagjai és azok családtagjai (feleség, gyermek) részére az egész évre 6 P-ért igényelhetők. A belépők kellő igazolás (vasúti arcképes igazolvány, illetménykönyv, nyugdíjszelvény) mellett a szigetbejárónál válthatók ki, de ezeket az OTK igazgatósága is beszerzi 6 pengő és 1 fénykép beszolgáltatása esetén.

Szakácsnőnek ajánlkozik őrsre özv. Zsigmond Sándorné (Szeged, Fodor-utca 18. sz.) 20 P fizetést kér havonta. Ajánlkozását kivételesen közöljük azért, mert hadiözvegy.

Gödri Mihályt, aki az összeomlás előtt Munkácson szolgált mint csendőr, *Balog Eteleka* családi ügyből kifolyóan keresi. Aki tudnak a keresetről, közöljék vele (Szabó Lajosné úrasszony címén, Kislónya).

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Török A. és Társa bankház (Bpest, IV., Szervita-tér 3.) kartermellékletét.

SZEMÉLYI HÍREK.

Új őrsparancsnokok: a budapesti I. kerületben *Juhász Imre* thts. és *Balogh László* tórn. v.; a miskolci VII. kerületben *Tóth József* III. tórn. v.

Házasságot kötöttek: a budapesti I. kerületben: *Bernáth*

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től
EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 28-tól
Fotelagyak, paplanok, vashútorok, futószőnyegek, fehérmennővásznak, ruhaszövetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosüzlet
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árendéjéért!

Négy évtizede vásárolnak
legjobb megelégedésre kiváló

hangszereket
REMÉNYI MIHÁLY

Öfensége dr. József Ferenc kir. herceg és a m. kir. Zeneművészeti Főiskola szállítmányánál.
Budapest, VI., Király-utca 58—60. sz. Kérjen árjegyzéket!

Lajos tórn. *Hízó* Zsuzsannával Sarkadon, Kiss András II. tórn. *Szabó* Erzsébettel Jászkiséren, Varga Balázs tórn. *Berényi* Rozália-Juliannával Adacson, *Lackó* József I. thtts. *Sinka* Teréziával Nagycsákányban, *Bodó* Imre tórn. v. *Szedélyi*, igazabban *Takács* Máriával Magyaróváron és *Bezzeg* Sándor tórn. v. *Deák* Ilonával Vásárosnaményban; a székesfehérvári II. kerületben: *Csizmádia* Gábor thtts. *Major* Juliannával Enying községben, *Gerencsér* Ferenc tórn. *Makkay* Jolánnával Tökölön, *Batki* Gyula tórn. *Juhász* Ilonával Kál községben és *Egri* Sándor tórn. *Nyíri* Ilonával Hajdúbagos községben; a szombathelyi III. kerületben: *Márkus* József tórn. *Szabó* Erzsébettel Rum községben, *Németh* Albert tórn. v. *Gombai* Annával Sümegen, *Rózsafi* Imre tórn. v. *Sipos* Irénnel Marcalin és *Mészáros* József II. tórn. *König* Máriával Alsók községben; a pécsi IV. kerületben: *Lakatos* Károly thtts. *Schmidt* Erzsébettel Beremenden, *Bárdos* János tórn. *Csik* Margittal Vizváron és *Felföldi* György tórn. *Kalmár* Margittal Bácsalmáson; a szegedi V. kerületben: *Nemesszeghy* Pál thtts. *Ligeti* Annával Kiskundorozsmán és *Dancs* Sándor tórn. *Lázár* Idával Hódmezővásárhelyen; a debreceni VI. kerületben: *Tulipán* István thtts. *Angyal* Lujza-Juliával Turkevén, *Biró* Miklós tórn. *Mórádi* Margittal Vásárosnaményban és *B. Borai* Mihály tórn. *Képiró* Karolinával Nyírbátorban; a miskolci VII. kerületben *Sütő* Károly thtts. *Kis* Máriával Kál községben.

Elhaltak: *Gyarmati* (Brinkus) Antal, pécsi IV. kerületbeli prbcső. és *Laczkó* János, miskolci VII. kerületbeli örm.

Családi hírek. *Született:* A budapesti I. kerületben: *Puskás* Mihály tórn.-nek *Aranka* leánya, *Kiss* Imre tórn.-nek *Árpád* fia, *Zólyom* János tórn. v.-nak *Karolin*-*Ida* leánya, *Pásti* Lajos thtts.-nek *György-Lajos* fia, *Kohári* István örm.-nek *Edít-Margit-Judit* leánya, *Hargitai* Antal tórn.-nek *Antal-Kálmán-Alfonz* fia és *Kelemen* Lajos II. tórn.-nek *Lajos* fia; a székesfehérvári II. kerületben *Németh* Vilmos tórn.-nek *László-Attila* nevű fia; a szombathelyi kerületben: *Kassai* Károly tórn.-nek *Mária-Erzsébet* leánya, *Horváth* József XIV. tórn.-nek *Béla* nevű fia; a pécsi IV. kerületben: *Halász* Antal thtts.-nek *Anna-Julianna* leánya és *Acs* Imre tórn.-nek *Margit* leánya; a miskolci VII. kerületben *Adám* Lajos tórn.-nek *Irma-Ilona* nevű leánya. — *Meghalt:* a pécsi IV. kerületben *Aradi* István II. osztályú polgári altiszt felesége, sz. *Nagy Julianna* és a szegedi V. kerületben *Nagy-Mélykúti* Vince thtts. felesége, sz. *Török Julianna*.

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimérei, ékszereimért legmesszebbmenő jóállást vállalom.

Alapítva: 1875.

NEUBART SÁNDOR

órás és ékszerész. Oklevéllel kitüntetett órásmester

SZÉKESFEHÉRVÁR/NÁDOR-U. 23.

SÁGI GYULA és FIAI

divatnagyrúháza

Székesfehérvár

Alapítva: 1853-ban.

Hatalmas raktárál fehérnemű, szövet, vászon, szőnyeg, női kelengye, stb ajánlja a m. kir. csendőrség tagjainak

Kedvező fizetési feltételek!

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadjunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átciszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros ívvel: „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válaszbellyel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közlemények tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Bpest, VIII., József-körút 5.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszába

A fényképezés

hasznos

segédeszköz

nemcsak szórakozás, mint régen volt. — Ezért ne csak szemre válassza ki fényképezőgépet, hanem olyat vegyen, melynek megbízhatósága kétségtelen.

KODAK 620

Junior-készülék F 6.3 lencsével

Könnyű, egyszerűen kezelhető, nagy teljesítményű. — Kapható minden fotóüzletben, Budapesten, valamint vidéken is!

szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáértékelt levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők külé felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jelígeül legcélszerűbb kisebb helység nevével vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jelíge nem felől meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrlékszikor”-rovatban válaszolunk. **Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másról nem.** A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342 számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. **Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest. I., Böszörményi-út 21. szám.”**

Táska-élelem. A tett intézkedések bírálatába nem bocsátkozhatunk. Az utasítások és szabályok keretein belül mindig megvan a módjuk a sérelmesnek vélt intézkedések ellen orvoslást kérni, de utólag annak helye nincs. Ha az őrsparancsnok tagja a közzgazdálkodásnak, őt éppen oly jogok illetik a gazdálkodás kerete és módja tekintetében, mint a többi részes tagot, de ugyanakkor megvan még a vonatkozó (Cs. 20.) utasításban előírt ellenőrzési joga, illetve kötelessége is. Hogy túlmélt-e ezen, azt mi nem láthatjuk, mert nem tudjuk, miért osztotta szét a szalonnát-kolbászt. De mégha túlmélt volna a határon, mi akkor sem segíthetünk, ez az előjárókra tartozik.

Érdeklődő. A krakkói magyar konzulátushoz kell fordulnia. Pénzt küldenie nem kell egyelőre. Németül kell címezni a borítékot.

Gy., Pata. A hiányzó számokat elküldöttük. A „Rögtöni segély baleseteknél” c. füzetet megrendelheti a Tisza testvérek könyvkereskedésében Budapest, II. ker., Fő-utca 12.

Csongrád. Ha 12 évi szolgálata van és megvan a 4 középiskolai végzettsége, a „C” mintájú igazolványra megvan az igényjogosultsága. Vannak egyéb (pl. minősítési) feltételek is. Ezekről lapunk 1931. évi 11. számában talál tájékoztatást. Természetes, hogy kérheti.

Két testvér. 1. Az özvegy lemondhat. 2. Ha a legidősebb fiú sem tart igényt a háborús emlékéremre, az utána következő igényt tarthat rá. 3. Igen, nyilatkozatokat a jogigényről lemondó családtagoktól be kell szerezni. 4. Az ilyen dolog nem hiúság kérdése. Emberileg és katonailag egyaránt szép vonás, ha apja hősiességének az emlékérmét a mellén akarja hordani.

Adony. 1., 2. kérdésére lexikonban felelünk. 3. A még érvényes rendelkezések szerint — igen. 4. A rövidítések után pontot kell tenni. Pl.: m. kir.

Hudák György ny. törzsermester, Budapest. Levélben nem válaszolunk. 1. Kegyelmi kérvényt nyújtson be a Kormányzó Úr Ó Főméltósága kabinetirodájára útján, mert más-

ként előző szolgálatát a nyugdíjba beszámítani nem lehet, tekintve, hogy a megszakítás 30 napon túl terjedő és mert a polgári nyugdíjtörvény rendelkezései alá tartozik. Kérvényhez csatolja az 1930. évi 8. sz. Csendőrségi Közlönyben megjelent 71.726/VI. b. 1930. sz. rendelet 2., 3. és 4. pontjában előírt okmányokat. 2. Felülvizsgálati osztályozása szerint mindenkorra alkalmatlan csendőrségi szolgálatra. Visszavételét nem kérheti. A 20. f. bélyeget lapunk javára bevételéztük.

K. M. Nem számítható be. Őn a polgári nyugdíjtörvény rendelkezései alá tartozik.

55555. A magánúton vizsgázott altisztek a vizsgadíj megtérítését az 1933. jan. 23-án kelt 256.643/VII. b. 1932. sz. rendelet szerint nem kérhetik. E rendelet hatálytalanította az 1931. III. 31-én kelt 113.315/VII. b. számú alaprendeletet. Megéri a tudás ezt a kis áldozatot.

L. tthts, Villány. Bizonyára a régi állomáshelyéről van szó, de akárhogyan áll is a dolog, a név a lényeges.

Tar József ny. tiszthelyettes, Eger, Zvorényi József-utca 34. Nagyon komplikált, nehéz ügy, aminek a szálait összefogni lehetetlen anélkül, hogy hosszabb ideig csak ezzel foglalkozzék valaki. Az volt a szándékunk, hogy részletes útbaigazítást adunk önnek, de most már látjuk, hogy ügyvéd nélkül amúgy sem lehet ezt a kérdést megmozgatni. Ügyvédet egyelőre nem ajánlunk, mert ezzel bizonyos felelősséget is vállalnánk, de ha senkit nem ismer Budapesten és tudomásul veszi, hogy senkinek az ügyvédi tevékenységéért semmiféle felelősséget nem vállalhatunk, akkor írjon újra és megadunk egy címet, aki csendőrtiszthelyettesből lett ügyvéd. Levelet nem írunk, de bizonyára akad az egri bajtársak között valaki, aki elviszi önnek ezt az üzenetünket.

Hozomány. Pert indíthat a havi 40 P támogatás megfizetése iránt s mert annak az alapos veszélye is fennforog, hogy apósa a vagyonton túlad és nem lesz miből fizetni a támogatást, a VI. 223. § helyébe lépett EIt. 50 §-ához képest a kereset előterjesztésével egyidejűleg biztosítási végrehajtást lehet kérni, csatolva a keresethez a követelés létrejöttét és mennyiségét igazoló hatósági okiratot, amelyben az após a támogatásadásra annakidején kötelezte magát. Az a tény, hogy a támogatást eddig nem vették igénybe, a jogalapon nem változtat. Csakis így lesz elkerülhető, hogy az após a támogatásadás alapját képező ingatlan-vagyonát korlátozással, vagyis a támogatásadási kötelezettséggel meg nem terhelt, tulajdonjogilag másra ruházhassa. Hogy örökség címén az apa mennyit fog juttatni leányának, ez tőle függ, köteles részre is szoríthatja. Ezen a ponton kell jól meggondolni a dolgot, hogy amit most nyerne, később többszörösen el ne veszíték. A peres eljárás — mert 1000 P-ön felüli pertárgyról van szó — csakis ügyvéd közbenjöttével indítható meg.

Huszonnégy hónapig terjedő előlegnélküli hitel a magy. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.

Bátorok, szelencék, matracok és sodronyok, szőnyeg-árak, futó- és ebédlőszőnyegek, dísztárgyak és az összes vászonárak, abroszok, ágyneműdamasztok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

Lakásberendező vállalat, VI. Andrassy út 66

A magyar kir. csendőrtiszti és altiszti kar kipróbált, megbízható bevásárlási helye a

TRIBON RUHÁZATI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. SZÁM

hol az összes egyenruházati, továbbá női-, férfi- és gyermekruházati cikkek és lakberendezési textilárak a legnagyobb választékban kaphatók

Mérsékelt árak. — Megbízható minőség.

Pontos kiszolgálás. — Legkedvezőbb

TELEFON: 392-85, 312-97. fizetési feltételek.

Ujlaki Lajos ny. th., Sarkad. Hazai Elemér címe: Budapest, I., Németszőgyi-út 12.

Tavaszi. 1. A szülő utáni családi pótlék folyósításáról a 1934. évi csendőrségi zsebkönyv 284. oldalán talál útmutatást. 2. E kérdésre az 1935. évi zsebkönyvünk 299. oldalán irtakból kap felvilágosítást.

555. 1. A régi rendelkezések még érvényesek, helyesbítve nincsenek. A tervezet szerint a rendfokozat nem lesz feltétel. 2. Igen.

1934. Egyelőre a hévízi gyógyházba kérje beutalását, az biztosan használni fog, vagy ha az sem, akkor más a baj. Ezt majd eldönti a későbbi orvosi vizsgálat és esetleg akkor kérheti a levelében említett állomáshelyet. Örmester irodái beosztásban nem lehet.

Diógyőr. A levelében tárgyalt szolgálatot okmánnyal igazolja és kérje, hogy anyakönyvi lapjába jegyezzék be.

Kistályai örs. 1. A hiányzó számokat elküldöttük. 2. A fürdőkülönítmények részére a területileg illetékes örs köteles a különleges utasítást működése tartamára rendelkezésre bocsátani. Az utasításból főlős példány nincs.

K. I. Lexikonban kap választ.

Trianon. Lapunk 1931. 11. számában Orbán Jóságoszló szds úr cikke mindenre felvilágosítást ad az igényjogosultsági igazolvány kérdésében. Sárcipót szabad használni.

Oktatósegéd. A „hektográf” sokszorosító anyagát gyárilag állítják elő s így összetétele és gyártási módja természetesen üzleti titok. Házilag való előállítás nem is célszerű, mert a sokkal tartósabb gyári anyag aránylag elég olcsón szerezhető be irodai gépszakbéli kereskedésekben. Ára: formászerint kiönthető anyagban kg-onként kb. 7.50 P, tekerésben egy 4 méter hosszú 12.— P. Az ilyen kereskedésekben az anyag használatára vonatkozóan részletes felvilágosítást adnak. De ha mindenáron házilag akarják a kérdést megoldani, itt adunk néhány receptet, ezek használhatóságát azonban gyakorlatilag nem ismerjük. 100 gr. enyvet egy éjjelen át hideg vízben áztatunk, reggel a vizet leöntjük róla és 500 gr. glicerinnel felfőzzük. Főzés közben a habot lekalanazzuk. A masszát a megfelelő formába kiönthjük, vagy 100 gr. glicerint 250 gr. poralakú kaolinnal felfőzzük, az anyaghoz kevés glicerint elkevert 1 gr. cinkszulfátot, vagy nátriumszulfátot adunk, vagy 100 gr. enyvet, 500 gr. glicerint, 25 gr. kaolint és 375 gr. vizet összefőzzük.

Magyarország. 1. Az ajándék inkább hasznos legyen, mint dísz. Valami háztartási, lakásberendezési kiegészítő tárgyra gondolunk. Bajtársra leendő feleségének a viszonyait kellene részletesebben tudnunk, hogy magát az ajándék-tárgyat közelebből is megjelölhessük. 2. Özvegy édesanyja nehezen tudja eltartani két — iskolákat végzett — nővérét. Közvetlen segítséget — bármennyire is szeretnének, nyújtani nem tudunk. Célravezető lehetne, ha a Studiót kérmék, hogy Arányi Mária rádióközvetítése keretében próbálkozzanak elhelyezkedni. Ha ezt az utat választják, írjon a Studiónak nővérei iskolai végzettségéről és a kívánt munkaköréről részletesebb adatokat.

Marosparti. Lexikonban felelünk.

Maglód. Minden kérelmet az annak elintézésére jogosított paramcsnokhoz kell előterjeszteni. L! Szolg. Szab. I. „Kérelmek” fejezetét. Más őrsállomáshelyet ne válasszon jeligéül, mert ebből félreértések származhatnak. A Szolg. Szab. I. Rész-ben második kérdésére is megtalálja az útbaigazítást.

T. J. Örm., Ostffyasszonyfa, Éjszaka van, a járőrön kívül senki az utcán, mikor egyszerre két helyen tűz üt ki néhány száz méterre egymástól. Természetes, hogy első dolog az égő házak lakóit felverni, a járőr tagjai tehát elválnak egymástól. De ha a lakosság már talpon van, legyen a járőr csak együtt, megfelelő érzékkel és időbeosztással rendet tud tartani két ponton is. Legfőbb szabály: mindig azt kell tenni ilyen helyzetben, amit a józan ész diktál.

Törekvés, Szombathely. A március 15-iki számból már küldöttünk példányt. Nagyon derék gondolat, csak ebben a formában szokatlan. Most majd általában is rendezzük a kérdést s azt hisszük, nem lesz akadálya a rendszeres küldésnek.

P. I. Mezőtúr, rendőrség. Szívesen utánajárunk, de időbe kerül. A címetek majd ugyanerre a jeligére üzenjük meg.

Csendőrárvá, Sajószentpéter. Csak abban az esetben lehet meg a kétszeres nevelési járulék a mostohagyermek után, ha valami ok miatt özvegy nyugellátást nem kapna. A jutasi altisztképző iskolába csak a honvédség tényleges állományából van felvétel. Olyan intézet, ahol gyermekét ingyenesen neveltethetné, nincs. Levele igen értelmes, gyermekéről írt sorai okosak és tiszteletreméltók, de innen tanácsot és támogatást adni ilyen kérdésben nem lehet. Csak úgy lehetne megoldani a kérdést, ha valaki ott a gyermek hóna alá nyúlna és segítené a tanulmányaiban. Ha pedig nem lehet, akkor is ember lesz belőle olyan anya mellett, amelyet a levél mutat.

57375. Lexikonban felelünk.

Bozót. Ha az örsre portós levél érkezik s azt kiváltják, az illetékes gazdasági hivatalhoz a borítékot felterjesztve, kérjük a kifizetett portó megtérítését. Az ilyen levelek kiváltása a közbiztonság érdekében célszerű, mert bár azok egy része alaptalan vád, rágalmazás stb., de egy része olyan adatokat tartalmaz, amelyek valamely büntény felderítésére vezetnek, amint az élet ezt már nem egyszer igazolta.

Tokaj. Olyan időmegszakításoknál, amelyek a legénység előléptetésére vonatkozó rendelkezések életbeléptetése előtti időre esnek, az új rangnapot az akkori gyakorlat, illetve a régi Cs. 1. Ut. I. R. 30. §-a alapján határozta meg a belügyminiszter úr; azaz a megszakítás teljes idejét az eredeti rangnaphoz hozzáadta s az így nyert időpont lett az új rangnap. Az előléptetésre vonatkozó rendelkezések életbeléptetése utáni időre eső megszakításoknál az új rangnap meghatározására e rendelkezések 11. pontja mérvadó.

Vértessalja. A rendelet nem sorolja fel a különböző anyagokból készült ruhákat, hanem azt mondja, hogy magánruhákat nem lehet hordani. Tehát a tilalom mindenfajta anyagú ruhára vonatkozik.

Keresztény úrihölgyek!

Ne kísérletezzenek a kabát, kosztüm, ruha vételénél, mert az bizalmi cikk. Gyapjuszövetből tartós kabátot nálam vehet a legolcsóbban.

**Fazon és kivitel a legszebb !!!
Kivánságra mérték után is készíték !!!**

Kiváló tisztelettel

KOVÁCS

Múzeum-körút 21.

„Pro Pátria” kötelékében

RÉSZLETEK IS

Különleges fizetési kedvezmény

a m. kir. csendőrség tagjai részére.

Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegferrás. Ebédlő- és futószőnyegek, szőnyegek, paplanok stb. Ágy-nemű és fehérnemű vásznak. Női és férfi divatszövetek. 12, 18, 24 havi előleg nélküli részletfizetésre.

LAKÁSBERENDEZŐ-nél

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5.

Telefon: 271-77.

Mintaárjegyzéket és modellárjegyzéket küldünk.

Újrendszerű bútorhitel!

KARDOS TESTVÉREK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 18. szám

(Kazinczy-utca mellett). — A m. kir. csendőrség tagjai lakásukat berendezhetik

váltó- és előleg nélkül, 30 egyenlő havi részletre

vagyis minden 100 pengő után 3.33 pengős részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

Szakaszparancsnok, Balassagyarmat. Az átköltözködési szabadságba a nap, amelyet az utazásra fordít, beleszámít.

Fényképezés. Képeket bármikor beküldhet, fő, hogy a tárgya csendőrvonatkozású legyen. Jön a tavasz, a nyár, azaz a napsugaras idő, ami a felvételekhez legalkalmasabb, most lesz itt az ideje, hogy a kezdők is könnyebben készíthessenek jó felvételeket. Nem nagy mesterség az egész, viszont kedves emlékek gyűjteményére fog ezáltal szert tenni.

A. L. örm., Marcali. Köszönjük a figyelmet, de ilyen kép-anyagunk bőségesen van. Visszaküldöttük.

T. M. cső., Lónya. A híradást közöljük, az esetleges értesítéseket az érdekeltekhez irányítottuk. A 20 fillér bélyeget lapunk javára bevételztük.

Nyugdíjas. Ilyen irást nyugállományú csendőr nem adhat ki a kezéből még akkor sem, ha nem egészen magas helyre, hanem mondjuk a községi előjáróságához címezné. Okosan tette, hogy megkérdezett bennünket, annak a bajtársnak van igaza, aki ennek a kérvénynek az elküldéséről lebeszélte. Azt a fogalmazást és formát válasszák, amit ő javasol. Sajnos, nyugállományú bajtársaink elég gyakran küldenek magas helyre helytelenül fogalmazott és alakilag is nagyon gyenge, néha bosszantóan pongyola kérvényeket. Miért nem kérnek tanácsot valamely volt előjárójuktól, bajtársuktól, vagy tőlünk? Nemcsak azt érik el a lehetetlen kérvényekkel, hogy a csendőrségről alkotott ítéletet magas helyeken kedvezőtlenül befolyásolják, de maga a kérvényező is rengeteget nyer vele, ha összevissza ákombákomok helyett tartalmában és alakjában egyaránt rendes kérvényt terjeszt elő. Érthető, ha az arra illetékesek szívesebben foglalkoznak az ilyen rendes ember ügyeivel, mint az ellenkezőjével. Ha már valaki nyugállományú mivoltában jogosult arra, hogy magas helyre is közvetlenül írjon kérvényt, ne éljen vissza ezzel a helyzettel önmagának és a testületnek egészen komoly kárára. Az ilyen közvetlenül felerőszakolt kérvényeknek rendszerint amúgy sincs és nem is lehet foganatja, sokkal okosabb tehát, ha komoly, jól meggondolt ügyről van szó, hogy az érdekelt beszélje meg valakivel — akár velünk — az elintézés útját-módját, így mindenki jobban jár.

Aszódi örs. Késve kaptuk a képet.

KÉZIRATOK.

K. J. III. törm., Kaposcs. A járőr jól végezte a dolgát, de nyomozási tanulság nincs benne. Nem közölhetjük. A megelőző szolgálataira jó fényt vet.

Várom. Mi a tavaszt sohasem a naptárból, nem is a tavaszi felhőkből vesszük észre, hanem abból, hogy befut az első vers. Fecskénél és gólyamadárnál biztosabb jel ez számunkra. Idén az ön verse hozta meg 'a tavaszt, de ez még nem ok arra, hogy közöljük, mert sokan őszi hangulatba esnének tőle, olyan rossz. Kérve-kérünk minden csendőrt: ne írjanak verset, vagy legalább bennünket ne mérgecsítsenek vele. A 20 fillér bélyeget lapunk javára bevételztük.

Alter ego. Közismert apróságok, nem közölhető. Levelet nem írunk, a 20 fillér bélyeget lapunk javára bevételztük.

B. L., Öcsöd. Egyet közöltünk, kettő esetleg még sorra kerül. A többi nem nekünk való.

V. R. thtts, Szeged. Köszönjük, eltesszük a többi csendőrdal közé, amelyeket az emlékbizottság gyűjt.

v. R. J. Azért nem közölhetjük, mert másutt megjelent.

B. I. törm., Nagybjom. Nagyon jól tette, hogy beküldte. Kár, hogy a közleményben az újságcímbe nyomdahiba csúszott.

Egér. Mi valamennyi tanulságos nyomozásunkban éppen arra törekszünk, hogy a véletlen szerepét lehetőleg zárja ki a csendőr tudással és gondos, lelkiismeretes nyomozással. Még így is tudjuk, hogy a véletlen nem lehet megfosztani a szerepétől, nem kell ezt detektívhistóriákkal bizonyítani. Igazán sajnáljuk, hogy nincs szerencséje az írásaival, pedig igen szorgalmasan és ügyesen forgatja a tollat, megérdemelné, hogy szóhoz jusson. Hagyja az általános erkölcsi fejtegetéseket nekünk, ne bogarásszon ilyen detektívhistóriák után sem, hanem írja le a maga szolgálatából, amit alkalomadtán hasznosnak vagy érdekesnek talál.

Styl. Igen jó. Az meg, hogy a nyomozásban is ilyen ötletesen és sikeresen felhasználta, külön érdeme. Közölni bizonyos okokból mégsem lehet, de kéziratának más úton hasznát vesszük. Sőt kérjük, ha hasonló tárgyú más nyomozásai vannak, küldje be rövidre fogva a csendőrségi hírközpontnak (Budapest, 114. postafiók 3.).

Dunaszekcső. Közölni fogjuk.

Bűncselekmény. Szerencsére nem olyan gyakori eset mostanában, hogy erre az erkölcsi fejmosásra szükség lenne. Különbön jól megírta, de még ha sor kerülne rá, akkor is a magunk nevében szeretjük az ilyesmit megmondani.

O. G., Székesfehérvár. Nem közölhető. Csendőri szempontból a mese érdektelen.

Fűzfásip. Ennek talán megkegyelmezzünk. Mindenesetre ügyes.

Egy pofon. Nem az, mint az első volt. Erőltetett, valószínűtlen még akkor is, ha talán megtörtént. Iráskészsége jó, ne hagyja abba.

Versek. Verset írni egymagában talán még nem bűn, de reméljük, hogy lesz még egyszer egy szakasza 'a büntető-törvénykönyvnek, amely szerint mások lelki békéjét rossz versekkel zavarni: fegyházat jelent. Külön-külön jelígre többi rímelő-munkatársunknak nem üzenünk, hanem sommásan papírkosárba dobjuk, ami csak messziről is hasonlít a versre. Sáskaajrással szemben csak így lehet védekezni.

Ütmutató. Sokszor megírt téma, nem frissíthetjük fel.

Szebb jövőt, 16.702. Kivonatossan közölni fogjuk.

Bizalommal vásárolhat a legegyszerűbbtől — luxus kivételig

BÚTORT GLÜCK JÓZSEF bútorcarnokban
Budapest, VIII., Rákóczi-út 63.
(Magyar Divatcarnokkal szemben)

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek.

42 éve a világot uraló eredeti angol The Champion kerékpárokat havi P 20.— és saját készítésű kitűnő Royal Star kerékpárokat 180.— P-ért havi 16.— P részletre, kerékpáralkatrészeket

NAGYBANI GYÁRI ARBAN.
Külsőgumi 3.90, belső 1.20, pedálok 2.10, kormány 3.20, sárvédők 1.20-tól feljebb. **LANG JAKAB** és **FIA**, kerékpárnagykereskedés, Budapest, VIII., József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen. Alapítva 1869.

ÓRÁK, ékszer, arany és ezüst ajándék-tárgyak a legnagyobb választékban
Adler Bélánál, Kaposvár
Olcsó árak és könnyített fizetési feltételek!

MAGYAR

GYÁRTMÁNY

HÁLÓK EBÉDLŐK ÚRISZOBÁK

KOMBINÁLT BERENDEZÉSEK

BUDAPESTI BÚTORSZALONBAN
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 21. SZ.
Nagy választék. Kedvező részletfizetésre!

Mint közlegény a vérmezőkön.

(Regény.) (7.)

Írta: SÓLYOMVÁRI MIHÁLY.

— Testvér, segítél!

Odanézek, hát látom, hogy egyik jó bajtársam, fertőszentmiklósi fiú, Tömördi István. A lába volt roncsosá löve és még talán máshol is. Látva, hogy tehetetlen, szívesen elvittem volna a magaslatra, de már erre képtelennek éreztem magam. Lesegítettem az árok fenekére, hogy az orosz golyóktól legalább kissé védve legyen és megnyugtattam, hogy itt leszünk a reggeli állásban, ne féljen az előretörő oroszoktól. Elbúcsúztam tőle és sietve iparkodtam elérni a rajvonalat, ahonnan erős tűz alá fogták az oroszokat.

Ezek golyói köröskörül szántották az utat, a mezőt. Többször lefeküdtem az árokba, hogy a védett helyen magamat kissé kifújva, újra futva haladjak fel a magaslatra. Már csak vagy hetven lépés a lövészárók.

Az ezredes úr az út mellett közvetlen. Derékig szabadban a teste. Nézi az oroszokat és a szállingózó 76-osokat. Egy láda töltény az árokban nyitva. Még semmi sem hiányzik belőle. Lefekszem melléje. Hamar megrakom a kenyérszakomat, zsebeimet. Vagy kétszáz darabot vettem magam-

hoz. Hisz nagy szükség lesz rá még. A katona töltény nélkül nem ér semmit...

Felugrottam, most már tölténnyel megrakodva és szaladtam egy szuszra be a rajvonalba. Itt már az ezredes úr nyújtotta a kezét, hogy az árokból gyorsan beugorhassak melléje. Itt már elég sűrűn guggoltak bajtársaim és lőtték az oroszokat, de gyér tüzeléssel, mert az ezredes úr ismét kiabálja:

— Fiúk, a municióval takarékoskodni, míg az utánpótlás beérkezik. Tovább adni! — hangzik a parancs.

Hamar szétosztottam a töltényeim az azoknak, akiknek nem volt. Ezt a műveletemet az ezredes úr látta. Megkérdezte:

— Hol vetted a sok töltényt?

En rögtön mutatok az ott maradt ládára, hogy onnét szedtem. De ez most oly messzinek tetszett. Pedig csak körülbelül hetven lépésre feküdt. Igen ám, de az oroszok felé. Onnét pedig már igen erősen lőttek. Mégis kimondtam rögtön:

— Ezredes úr, én érte megyek!

Már le is dobtam a hátiböröndöt. Csak a puskát vittem. Ettől nem tudtam megválni, még egy pillanatra sem. Mint a szélvész, repültem a ládához. Hisz lapnak lefelé szaladtam. Nem törődve a röpködő, zümmögő, pattogó golyókkal. Felkapom a ládát, mint valami pelyhet. Pedig tele 70 kg. De most oly erősnek érzem magam. Lihegve szaladok a dombra. Pár perc és már ledobom az ezredes úr mellé.

Egy ital vizért az életem felét adtam volna. De erre még gondolni sem lehetett. Hisz az oroszok mind többen özönlöttek ki az erdőből. Az ezredes úr hátrafelé néz. Néz jobbra, balra, várja a municiót. Várja talán a segítséget. Messze, Janov felé erős porfelhő. Felderül az arca.

— Kitarítás!

Tovább adjuk a jól jött biztatást. A tüzeink most vadul lövöldöznek. Már itt állnak mögöttünk, alig kétszáz méterre, ingre vetközve dolgoznak. Csupa srapel és kartács zúdul az előretörő orosz gyalogságra. Már alkonyodni kezd. Az erdőszélre vérvörösen tűz a nap. Hömpölyögve nyomul ki az erdőből az orosz friss had. Szinte tömegesen. Egy lovas köztük toporzékol. Látni, hogy üti őket. Na, ezektől nem kell félni, gondolom. Egy tüzérségi telitalálat és a lovas eltűnik és a gomolygók közt nagy üresség.

Ez volt ám telitalálat. Meg tudnám aranyozni tüzeink kezét.

— Most már nem kell félni, fiúk! — bátorít bennünket az ezredes úr.

Alig pár perc és megdördülnek az újabb ágyúink, amik megérkeztek. Ezeknek más a hangja. Jóval erősebben böm-

FOG húzás tömés pótlás, minden kivitelben.

Lelkiismeretes munka. — Olcsó ár. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezményes fizetési feltétel.

Kezelés egész nap.

Tel.: 28-1-01.

Traulmann
áll. vizsg. fogász
VI., Nagymező-utca 41.

KÉRJEN AJANLATOT a már évtizedek óta vezető világmárkás

STEYR **WAFFENFABRIK**
ÉS

PUCH **kerékpárokra,**
amelyek a csendőrségi szolgálatban megbízhatóságuknál fogva különösen beváltak.

Steyr-Puch művek magyar kereskedelmi rt.
Budapest, VI., Lehel-utca 25.

Országos Ruházati Intézet Rt.
Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 84-8-32, 84-8-31.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi (dolmányt 24 havi) sh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehéreneműt és minden felszerelést.

Vidéki megbízottak!

FERKÓ OLAJ
lőszerszámot, csizmát, bakancsot puhít, feketít és tartóssá tesz

Égyéb gyártmányok: Bórlakk, nyeregszappan, bőrszir szerszám- és cipőpaszta, fénymáz (Schuhwachs)

Gyártja: **Müller és Társa Ipari Segédanyagok Gyára**
Budapest, XIV., Gizella-út 53-55.
Telefon: 97-0-61.

Óra, ékszer, ajándéktárgyak
kerékpárok, varrógépek
alkatrészek megbízható minőségben, versenyképes áron, kedvező fizetési feltételek mellett

Svájci Óraház - Diadal kerékpár áruház
Budapest,
VII, Thököly-út 26. A csendőrség megbízható bevásárlási forrása.

Nagy **Bútor** Lázár-u. 3.
Zsigmond (Egész ház)

bölnék. Lövésük is szinte ugatva repülnek az oroszok közé. Most már oly erősen lángolt fel ismét a harc, mintha sosem akarna vége lenni. Az oroszok részéről is erősen bömbölnek az ágyúk. Csak most már minket lönek. A lövedékek összevissza vinnyognak felettünk elrepülve, hogy tüzeinket és a hátul jövő csapatainkat zavarják.

Az oroszok már ismét lenn a falunál vannak. A kraszniki út mindkét oldalán törnek előre. Örült fegyver- és ágyútűz. Mi már kevesen vagyunk. Megritkultak soraink a lövészárookban. Az oroszok már az elégett szélmalomnál vannak, csak még kevesen. Nem mernek jönni. Várják, hogy többen legyenek. Pedig már úgys annyian vannak, hogy még vacsorára sem volnánk elég sokan számukra.

Most már sötétedni kezdett. Az erdőszél már egybefolyt szemünk előtt. Már úgy látszott, hogy az egész mező egy nyüzsgő orosz tömeg. Hátunk mögött erős lihegés. Futva jön a segítség. Lehetek pár százan a 71-esek, akik jobbról húzódtak balra, a szélmalom felé, mert itt volt a legnagyobb orosz erő. Lövészárkaink mindig sűrűbbek lettek. A gyilkos tűz is mindig erősebb lett. Végre az oroszok az esthomályban kezdték visszaözlönni az erdő felé.

Most már nincs nekik megállás. A gyalogsági és tüzérségi tűz szinte söpri őket. Most már egész sötét van, csak a lövedékek villognak. Az oroszok már nem lönek. Lassan a mi tüzelésünk is elnémul. Jön a parancs:

— 76-osok, hátra az út mellé! — Újból kiabálás:

— Hetvenhatosok, gyülekező! — Én is vissza indulok. Mellettem ott maradnak a 13-as honvédek. Bandukolva, szinte félholtan vonszolom agyongyötört testemet. Csak most érzem a kimerülést. Idáig csak szomjas voltam. De a harcban még az is elmúlt. Azonban most már a levegő sem akar lemenni a tudómba.

(Folytatjuk.)

Jókedv-pályázat.

Akik mai számunk vezércikkét elolvasták, láthatják, hogy a jókedvet, derűt mennyire értékeljük. Ezzel a pályázatunkkal a mókacsinaló bajtársakat akarjuk megjutalmazni. Pályázatot hirdetünk azok számára, akik április elsején jóízűen, ötletesen és sikerülten tréfálták meg bajtársukat, vagy családotagjaikat. A tréfát írják meg a pályázók úgy, amint történt. Ha az áldozatot nem akarják megnevezni, adhatják neki az X. nevet is, csak maga a tréfa jó legyen. Ha valaki régebben történt jó áprilisi tréfájára emlékezik, azzal is pályázhat, nem kötjük magunkat a mostani április elsejéhez.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi állományából fogadjunk el. Határidő: május 1. A legsikerültebb tréfát emléktárggyal jutalmazzuk.

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

IROGÉP HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jóállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 10-2-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

Emlékpályázatunkra

közel sem mozdultak meg annyian, mint amennyit az eddig tapasztalt meglehetős közöny ellenére mégis csak reméltünk. Legutóbbi csendőrnapi számunkban bőven és világosan megírtuk ennek a kérdésnek a jelentőségét s gondoltuk, hogy ez a felfrissítés most majd előugratja a pókhálós sarkakból a kivénült akár régi, akár újkori csendőrhalmikat. Hiba volna szépitni a dolgot; sajnos, az érdeklődők száma tekintetében nem sok az eredmény. Újból kérjük baj-

társainkat, ne dobálják szét a hasznavehetetlen csendőrvonatkozású tárgyaikat, irataikat, hanem küldjék be az emlékbizottsághoz. Mozduljon meg bennünk kissé a hivatásunk iránti megbecsülés, büszkeség, meg a jövőnek tartozó lelkiismeret, hogy amit a tegnappól és a mából menteni tudunk, azt meg is mentjük. Ne várják bajtársaink ebben a tekintetben a folytonos parancsokat, felhívásokat, pályázatok és úgynevezett propagandacikkeket, hanem vessék egyszer s mindenkorra az emlékeztetőbe, hogy ami elavult, az nem a szemétdombra, hanem a múzeumunkba való. Nem olyan nagy munka ez, csak egy kicsi gondosság kell hozzá.

Azoknak pedig, akik eleget tettek ennek a kötelességüknek s akiket alább sorolunk fel, megköszönjük a küldeményeiket, de elsősorban érdeklődésüket. A beküldött tárgyak között régi napirendtől a madacsi fegyvergyőltől átlőtt csendőrkalapig mindenfélét találunk. Egész kis zsbivásár, öröm benne válogatni, mert minden darabka megtalálja valahol a kiegészítőjét, a helyét. Legértékesebb vitéz Farkas István tiszthelyettes (Nagytétény) küldeménye (Werndpuska, járásörmesteri forgópisztoly hordzsinórral, derékszíj, 23 könyv, gombok, csatok, stb.), ő az első díj nyertese. Második: Züllich Pál ny. tiszthelyettes (Bácsalmás), harmadik: Forgács Károly ny. szv. tiszthelyettes (Makó). Rajtuk kívül még a következők vettek részt a pályázaton:

Bálint Mihály tőrm. (Györszentmárton), Batár Antal alldgy (Budapest), Bodó Adám tthts (Valkó), Csanády Imre tthts (Mártély), Erdei László tthts (Kunszentmárton), Földvári András tthts (Tóváros), Hívös János tthts (Fertőszentmiklós), Kürti Gergely tthts (Budapest), Lengyel Imre őrm. Kistelek), Simon Márton őrm. (Németlad), Sziklai Ferenc tőrm. (Kiskunlacháza), Tölgyesi István tőrm. (Nagyigmánd), Zsiros Sándor őrm. (Valkó).

Köszönetet mondunk még a tisztikar köréből beküldött értékes tárgyakért is.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VIII., József-körút 5. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára:

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., AKADEMIA-UTCA 20. SZÁM.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.